

Tēvijas Sargs

Ēnu diena Zemessardze Jaunsardze Libērija Sports Vēsture

Ls 0,60

Februāris

2013

Nr. 2

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ar Latvijas Republikas Valsts prezidenta šā gada 12. februāra pavēlēm atbilstoši Militārā dienesta likuma prasībām kārtējā virsnieka dienesta pakāpe piešķirta NBS karavīriem:

majora dienesta pakāpe —
kapteiņai **Ditai Mežakai**;

(pavēle nr. 4-v)

kapteiņa dienesta pakāpe —
virslieņantam **Kasparam Kēsterim**,
virslieņantam **Andrejam Gorkušam**,
virslieņantam **Naurim Burtņiekam**,
virslieņantam **Eināram Masaļskim**,
virslieņantam **Jānim Slaidiņam**,
virslieņantei **Sandrai Landratovai**,
virslieņantam **Imantam Freibergam**,
virslieņantam **Laurim Morovskim**,
virslieņantam **Uģim Dukuram**,
virslieņantei **Sandrai Brālei**,
virslieņantam **Kasparam Skudrovam**,
virslieņantam **Janekam Vancānam**,
virslieņantam **Jurim Zanderam**,

virslieņantam **Normundam Antonevičam**,
virslieņantei **Helēnai Deksnai**,
virslieņantam **Andrim Abrickim**,

komandleitinanta dienesta pakāpe —
kapteiņleitnantam **Jānim Eglītim**,

(pavēle nr. 3-v)

majora dienesta pakāpe —
kapteinim **Rolandam Vējam**,
kapteinim **Viktoram Sazonovam**,

virslieņanta dienesta pakāpe —
leitnantam **Rolandam Ivuškānam**;

(pavēle nr. 1-v)

virslieņanta dienesta pakāpe —
leitnantam **Zaļimhanam Kero**;

kapteiņleitnanta dienesta pakāpe —
virslieņantam **Jurim Balķenam**,

kapteiņa dienesta pakāpe —
virslieņantei **Grētai Tauberei**.

(pavēle nr. 2-v)

Kaspars Zellis. «Ilūziju un bailu mašīnērija. Propaganda nacistu okupētajā Latvijā: vara, mediji un sabiedrība (1941—1945)» — Rīga, Mansards, 2012., 364 lpp.

Grāmata stāsta par Vācijas nacionālsociālistu okupācijas režīma īstenoto propagandu pret latviešu civiliedzīvotājiem, lai panāktu ne vien sabiedrības atbalstu un nepretošanos režīma realizētajai politikai, bet arī mainītu tās pasaules skatījumu, vēsturiskumu un vērtību sistēmu. Kāda bija nacistiskās Vācijas okupācijas režīma propagandas politika? Kādi informācijas kanāli tika izmantoti? Kāds bija pret civiliedzīvotājiem vērstās propagandas saturs? Vai nacistu manipulācijas ar sabiedrības bailēm un iluzorām cerībām izrādījās efektīvas? Uz šiem un citiem jautājumiem mēģināts atbildēt vēsturnieka Kaspara Zella monogrāfijā «Ilūziju un bailu mašīnērija».

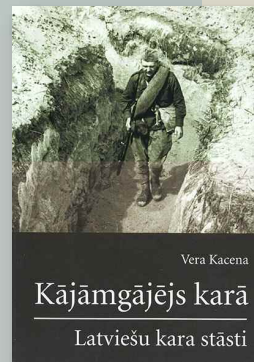
Vera Kacena. «Balle beidzās pusnaktī» — Rīga, Mansards, 2013., 384 lpp.

Sērijā «Latviešu kara stāsti» iznākusi grāmata vēsta par Otrā pasaules karu izgājušajiem latviešu sarkanarmiešiem pēckara gados. Romānā «Balle beidzās pusnaktī» Vera Kacena turpina grāmatā «Kājāmgājējs karā» aizsāktu tēmu. No kara pārnākušie 130. latviešu strēlnieku korpusa karavīri satiekas 20. gadsimta 60. gados Jūrmalā, restorānā «Jūras pērle». Ar skaudru asumu atdzimst pieredzētais karš, tajā izveidojušās cilvēku attiecības — biedriskums,

Vera Kacena. «Kājāmgājējs karā» — Rīga, Mansards, 2012., 624 lpp.

Grāmata iznākusi sērijā «Latviešu kara stāsti», tā ir uzrakstīta pirms 40 gadiem un pieder pie latviešu dokumentālās prozas «atvilktnes literatūras». Autore ziņā, ka šāda satura literatūru padomju Latvijā nav iespējams publicēt. Grāmata stāsta par tiem latviešiem Otrajā pasaules karā, kuri dažādu iemeslu dēļ bija nonākuši Sarkanajā armijā. Tas ir vēstījums par frontes ikdienā — cilvēki iet bojā, tiek ievainoti, aizvesti uz aizmuguri, viņu vietā nāk citi. Kājāmgājēji karā — tie ir karavīri, jaunākie un vidējie virsnieki, kuri mēro frontes un piefrontes ceļus, dodoties uz pozīcijām un atpakaļ no tām, pēc pārtikas un pasta, pēc medicīnas palīdzības un uz tālāku aizmuguri. Romānā atspoguļots gan cildenais, gan nelietīgais kara ikdienā, gan cilvēku pašai izdzīvot, gan nodevība.

Sagatavojis **Juris Ciganovs**.

draudzība, cieņa, savstarpējā palīdzība, arī bailes, glābums, savtīgums. Un izrādās, ka jau gluži komfortablajā sešdesmito gadu pēckara dzīvē godīguma un nelietības premtēma ir vēl krasāks nekā kādreiz frontē vai tās tuvumā.

Grāmatas morālā konflikta ass ir 1959. gada notikumi, kad sagrāvi piedzīvoja «nacionālkomunisti» un vadošajos amatos padomju Latvijā tika cilvēki, kas iestājās par republikas forsētu iekļaušanu Padomju Savienības industriālajā sistēmā, sekmēja migrāciju, atteicās no nacionālās kultūras un vides savdabības saudzēšanas. Romāns tapis 20. gs. 70. gados, kad Padomju Savienībā valdīja Otrā pasaules kara uzvaras un uzvarētāju kults, ko raksturoja kara veterānu publiskie cildinājumi un patiesās kara vēstures un pieredzes noklusēšana.

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespiests v/a «Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūra»
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālisti **Laura Dūša**, **Taivo Trams** —
67335391
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399,

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Red. pārstāvis ASV **V. Kukainis**.
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA.
Tālrunis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com

Red. pārstāve Vācijā **I. Marx**. Tālrunis
89 4530 1802, e-pasts:
iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzeabele@optusnet.com.au

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.

Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūdz.

No 22. līdz 24. janvārim Rīgā *NATO* Transformācijas pavēlniecības organizētajā «Mācību sinhronizācijas konferencē 2013» izvērtēja aliansēi nepieciešamās mācības un vingrinājumus izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Konferencē piedalījās ap 200 dalībnieku no *NATO* komandstrukturām, dalībvalstīm un alianses partnervalstīm. Tās atklāšanā piedalījās *NATO* Transformācijas pavēlniecības štāba priekšnieka vietnieks apvienoto spēku apmācībā ģenerālleitnants Karlheincs Fireks un Latvijas bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

Mācību sinhronizācijas konference ir efektīvākais veids vingrinājumu un mācību koordinēšanai starp *NATO* pavēlniecībām, dalībvalstīm un partnervalstīm. Šogad konferences laikā notika vairākas mazāka mēroga konferences, to skaitā «Izglītības forums», *NATO* individuālās apmācības un izglītības konference, kā arī *NATO* vingrinājumu un mācību konference.

Tajā tika prezentētas aktualitātes *NATO* izglītības un mācību politikā, kā arī detalizēti pārrunāta mācību norise. Šī bija iespēja demonstrēt elektronisko individuālo apmācību un izglītības programmu, kas ir jauna *NATO* apmācību menedžmenta sistēma.

Šis ikgadējais notikums apvienoja *NATO* mācību plānotājus un sniedza iespēju pārrunāt profesionālo attīstību, kā arī dalīties pieredzē mācību organizēšanā.

Tiekoties ar žurnālistiem, brigādes ģenerālis Juris Zeibārts atzina, ka mācību un treniņu lomu nekad nevar novērtēt par zemu. «Organizējot šādu konferenci, Latvija sevi apliecina kā *NATO* dalībvalsti, kas spēj uzņemt augsta profila konferences un nodrošināt vingrinājumu norisi. Turklāt tā ir lieliska iespēja jaunu kontaktu gūšanai un ideju apmaiņai.»

Konference notiek pēc rotācijas principa — Latvijā tā norisinājās pirmo reizi, savu kārt iepriekšējos gados konference tika organizēta Igaunijā un Lietuvā.

23. janvārī aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās ar Gruzijas valsts ministru Eiropas un eiroatlantiskās integrācijas lietās Aleksī Petriašvili. Amatpersonas augstu novērtēja abu valstu bruņoto spēku līdzšinējo sadarbību apmācību organizēšanā.

A. Pabriks apliecināja Latvijas atbalstu Gruzijas integrācijai Eiropas Savienībā un *NATO*, kā arī Gruzijas teritoriālajai integritātei.

Savukārt A. Petriašvili informēja, ka līdz šā gada vasarai Gruzija plāno noslēgt asociācijas līgumu, lai kļūtu par Eiropas Savienības kandidātvalsti, kā arī brīvās tirdzniecības līgumu. Gruzijas valsts ministrs pauda cerību, ka nākamajā *NATO* samitā, kurā tiks izskatīts organizācijas tālās paplašināšanās jautājums, būs vērojams progress arī Gruzijas integrācijai aliansē. Gruzija ir lielākais ārpusalianses sadarbības partneris starptautiskajā operācijā Afganistānā, ar darbiem apliecinot sevi kā uzticams sabiedrotāis.

Gruzija arī aktīvi piedalās diskusijās par turpmākajiem iesaistes plāniem Afganistānā pēc 2014. gada un ir gatava sniegt savu ieguldījumu.

Ministri pārrunāja arī drošības situāciju Kaukāza reģionā un plānotās reformas Gruzijā. A. Petriašvili arī uzaicināja A. Pabriku apmeklēt Gruziju.

25. janvārī aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās ar ārvalstu aizsardzības atašējiem Latvijā un informēja, ka samazinoties Latvijas karavīru iesaistei starptautiskajā operācijā Afganistānā pēc 2014. gada, Latvija izvērtēs dalības iespēju kādā no ANO miera uzturēšanas operācijām. «Starptautiskas pieredzes iegūšana mūsu karavīriem ir ļoti būtiska. Tā vairo viņu profesionalitāti un ir daļa arī no mūsu ārpolitikas.» Pagājušajā gadā Meimenas bāze, kurā bija izvietota lielākā Latvijas kontingenta daļa, tika nodota Afganistānas Nacionālās armijas rokās, un šobrīd Latvijas karavīri kopā ar Somijas, Zviedrijas un Norvēģijas bruņoto spēku pārstāvjiem savus uzdevumus pilda Mazāri Šarifas bāzē.

Janvāra sākumā vairāki Latvijas virsnieki sāka dienestu jaunizveidotajā Ziemeļeiropas valstu un Baltijas Pārejas atbalsta vienībā. Šīs vienības galvenais uzdevums ir konsultēt un atbalstīt ar kaujas atbalsta elementiem Afganistānas drošības spēkus Balhas un Samangānas provincē. Līdzīgi kā Provinču atjaunošanas vienībā Meimenā, arī Pārejas atbalsta vienībā Latvijas virsnieks pilda komandiera vietnieka pienākumus, kas ir augsts mūsu karavīru profesionalitātes novērtējums.

Kā pagājušā gada lielākos sasniegumus divpusējo attiecību veidošanā ministrs minēja arī Ķīnas Tautas Republikas nacionālās aizsardzības ministra vizīti Latvijā un savu vizīti Ķīnā, kā arī Uzbekistānas aizsardzības ministra vizīti Latvijā un savu vizīti Uzbekistānā. «Ķīna kļūst par arvien lielāku spēlētāju pasaules politiskajos un ekonomiskajos procesos, tādēļ šīs valsts viedoklis virknē jautājumu kļūst arvien būtiskāks. Savukārt Uzbekistāna ir būtisks spēlētājs Centrālāzijas reģionā,» uzskata aizsardzības ministrs.

Šobrīd Latvijā rezidē ārvalstu aizsardzības atašēji no ASV, Krievijas, Ķīnas, Norvēģijas, Polijas, Vācijas un Zviedrijas. Ārvalstu aizsardzības atašēju asociācija ir to ārvalstu aizsardzības/militāro atašēju, kuri akreditēti Latvijā, darba koordinējošais mehānisms. Šobrīd asociācijas priekšsēdētājs ir Zviedrijas aizsardzības atašējs pulkvežleitnants Magnus Lundgrens.

29. janvārī, parakstot jaunu saprašanās memorandu par turpmāko sadarbību aizsardzības nozarē, noslēdzās divu dienu Baltijas valstu aizsardzības ministru tikšanās Alūksnē un Gulbenē.

Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Lietuvas aizsardzības ministrs Jozs Oleks un Igaunijas aizsardzības ministrs Urmas Reinsalu pārrunāja Baltijas valstu aizsardzības un drošības aktualitātes, *NATO* gaisa telpas patrulēšanas norisi Baltijas valstīs, Baltijas valstu sadarbību militāro mācību organizēšanā, kā arī kopīgo sadarbības projektu attīstību.

A. Pabriks, parakstot Baltijas valstu savstarpējās saprašanās memorandu, uzsvera šīs sadarbības nozīmi turpmāko prioritāšu īstenošanā un panāktu progresu aizsardzības politikas veidošanā. «Esmu gandarīts, ka šajā sanāksmē tika analizēts arī jautājums par masu saziņas līdzekļu un informācijas telpas drošību. Šis jautājums ir īpaši aktuāls visām trim Baltijas valstīm.» Savukārt Lietuvas un Igaunijas aizsardzības ministri uzsvera, ka jaunais saprašanās memorands aptver visas būtiskākās aizsardzības un drošības jomas, kas šobrīd ir aktuālas Baltijas valstu sabiedrībai, kā arī ļauj turpināt iesākto sadarbību.

Aizsardzības ministri tika iepazīstināti ar Baltijas valstu aizsardzības ministriju veikto analīzi par ārvalstu masu saziņas līdzekļu ietekmi uz drošības politikas jautājumu atspoguļošanu. Ministri nolēma daļu no šī pētījuma publicēt tuvākajā laikā.

Vizītes laikā A. Pabriks un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube tikās ar zemessargiem, kas šobrīd Alūksnē pilnveido savas militārās iemaņas, lai jau gada otrajā pusē sāktu pildīt dienesta pienākumus Lielbritānijas vadītajā Eiropas Savienības Kaujas grupā.

8. februārī Apvienotajā štābā norisinājās svinīga pulkveža Jura Bezzubova atvaļināšanas ceremonija. Pasākumā piedalījās Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, Aizsardzības ministrijas izpilddirektors militāro spēju jautājumos brigādes ģenerālis Juris Kiukucāns, Apvienotā štāba priekšnieks brigādes ģenerālis Juris Zeibārts, štāba personāls un uzacīnātie viesi.

«Mūsu valsts, tās neatkarība un bruņotie spēki ir atjaunoti pirms vairāk nekā 20 gadiem. Šis brīdis ir īpašs ar to, ka pulkvedis J. Bezzubovs jau no pirmajām Latvijas neatkarības atgūšanas dienām aktīvi iesaistījās valsts drošības stiprināšanā. Iespēja būt klāt visos šajos ar valsts atjaunošanu saistītajos procesos viņam ir īpaša likteņa dāvana. Man ir liels gods būt klāt atvaļināšanas ceremonijā un pateikties pulkvedim par paveikto valsts drošības, Zemessardzes un bruņoto spēku labā,» norādīja ģenerālleitnants Raimonds Graube.

Ģenerālleitnants Raimonds Graube īpaši pateicās pulkveža J. Bezzubova dzīvesbiedrei Sarmītei un ģimenei par atbalstu: «Mēs labi apzināmies, cik svarīgs dienestā ir ģimenes un sev tuvu cilvēku atbalsts. Arī pulkvedis J. Bezzubovs ne vienmēr dienesta pienākumu dēļ varēja veltīt savu enerģiju ģimenei, jo daudz laika veltīja valsts aizsardzības un drošības jautājumu risināšanai.»

«Ne vienmēr esmu bijis ērts komandieris, ne vienmēr esmu bijis piekāpīgs komandieris. Vai nu man uzticējās un ticēja, vai paklausīja. Tomēr visu mēs esam paveikuši. Šis dzīves posms ir noslēdzies. Esmu gatavs nākamajam,» teica pulkvedis J. Bezzubovs. «Vēlos pateikties ikvienam, ar ko esmu dienējis kopā, sākot jau no 1991. gada — gan kā padotais, gan kā komandieris, gan kā kolēģis. Domāju, ka man ir paveicies, ka liktenis devis iespēju gūt šādu pieredzi dienesta gaitā un karjeras attīstībā.»

Pulkveža kundze Sarmīte Bezzubova saņēma aizsardzības ministra Goda rakstu par atbalstu un ieguldījumu Latvijas diplomātiskā korpusa pārstāvēšanā ārvalstīs, stiprinot Latvijas aizsardzības sistēmu.

Pulkvedis J. Bezzubovs dienestu sāka 1991. gada 11. novembrī Zemessardzē. No 1993. gada bija Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona komandieris. Līdztekus dienestam vienībā viņš Nacionālajā aizsardzības akadēmijā ieguva vada komandiera kvalifikāciju. 1995. gadā kļuva par Mobilo strēlnieku brigādes komandieri (tā tika izveidota 1995. gada 9. janvārī uz Aizsardzības spēku mācību centra bāzes).

Turpmākās pulkveža dienesta gaitas saistās ar dienestu Baltijas bataljonā. 2000. gadā dienējis 1. kājnieku bataljona komandiera vietnieka amatā. 2002. gadā iecelts Zemessardzes un Sauszemes spēku komandiera amatā. Savukārt no 2008. gada līdz pērnā gada nogalei viņš bija aizsardzības atašejs ASV un Kanādā. Pulkvedis J. Bezzubovs piedalījās starptautiskajā operācijā Bosnijā un Hercegovinā.

Dienesta laikā apbalvots ar IV šķiras Viestura ordeni. Par ieguldījumu un pašizliedzīgu devumu bruņoto spēku attīstībā vairākkārt saņēmis aizsardzības ministra, bruņoto spēku komandiera un daudzus citus apbalvojumus.

12. februārī Ministru kabinets pauda atbalstu Latvijas karavīru dalībai Eiropas Savienības militārajā misijā, lai palīdzētu Mali bruņoto spēku apmācībā. Pēc valdības lēmuma galavārds par karavīru sūtīšanu uz šo Āfrikas valsti vēl būs jāsaaka Saeimai. Plānots, ka valdība lūgs Saeimu atzīt lēmuma projektu par steidzamu.

Aizsardzības ministrijai pēc Saeimas lēmuma pieņemšanas būs jāiesniedz Ministru kabinetā pieprasījums papildu finansējuma piešķiršanai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks atzina, ka Latvijas karavīru plānotā dalība Mali būtiski atšķirsies no starptautiskās operācijas Afganistānā, jo Mali nav paredzēts piedalīties kaujas operācijās, bet tikai nosūtīt dažus virsniekus vietējās armijas apmācībai, tādējādi gūstot arī vērtīgu pieredzi.

Krīze Mali aizsākās pirms gada, kad sacelšanās valsts ziemeļos sāka tuaregu nomadi, kas ilgstoši uzskatījuši, ka centrālā valdība pret viņiem izturas netaisnīgi. Armijas vadība valdībai savukārt pārmeta, ka tā pietiekami enerģiski nevērsās pret tuaregu dumpi, un galvaspilsētā Bamako martā sarīkoja apvērsumu. Centrālā valdība zaudēja kontroli pār Mali ziemeļiem, kas nonāca nemiernieku rokās — ar tuaregu palīdzību varu tur pārņēma islāmistu grupējumi. Tuaregu alianse ar islāmīstiem drīz izjuka, bet islāmistu grupējumi sāka pārvaldīt to kontrolē nonākušās teritorijas kā brutālu viduslaiku emirātu un ieviesa šariāta likumus to radikālākajā formā. Lai apturētu islāmistu karaspēka virzīšanos uz Mali dienvidiem un novērstu jaunas «terroristu valsts» izveidi, 11. janvārī konfliktā iesaistījās Francija.

ES dalībvalstu ārlietu ministri nesēn atbalstīja karavīru nosūtīšanu uz Mali, lai apmācītu bruņotā konflikta plosītās valsts militārpersonas.

8. februārī Latvijas armijas pirmā kara orķestra 94. dzimšanas diena tika atzīmēta ar koncertu Daugavpils teātrī.

1919. gada 6. februārī jaunformējamo spēku komandieris kapteinis Ludvigs Bolšteins ar pavēli nr. 11 uzdeva brīvprātīgo 11. rotai formēt muzikantu komandu. Saskaņā ar šo pavēli Liepājā tika nodibināts pirmais Latvijas armijas kara orķestris.

Koncerta pirmo daļu bruņoto spēku orķestris atklāja ar Latvijas armijas 8. Daugavpils kājnieku pulka maršu, kuru pagājušā gadsimta 30. gados uzrakstījis šī pulka kapelmeistars Aleksandrs Nicovs. Pēc 1940. gada šis maršs Daugavpilī tika izpildīts pirmo reizi. Komponists dzimis 1885. gadā Daugavpilī, muzikālo izglītību ieguvis 1. Rīgas mūzikas institūtā un Ķeizarkajā mūzikas skolas kara kapelmeistaru klasē. Dienējis cariskās Krievijas armijas 97. Vidzemes kājnieku pulkā kā mūziķis un 178. Cēsu kājnieku pulkā kā kapelmeistars. No 1921. gada dienējis Latvijas armijas 8. Daugavpils kājnieku pulka kapelmeistara amatā, atvaļinājies no dienesta 1935. gadā.

Mūsdienu latviešu komponists Juris Karlsons šogad atzīmēs savu 65. dzimšanas dienu, tāpēc orķestris savā koncertprogrammā iekļāvis šī autora darbu, kurš šogad skanēs arī XXV Vispārējo latviešu dziesmu svētku repertuārā.

Lai arī koncerta pirmajā daļā dominēja latviešu vokāli instrumentālā mūzika, tās noslēgumā izskanēja Pētera Čaikovska uvertūra «1812. gads». Šoreiz kopā ar bruņoto spēku orķestri muzicēja Liepājas zvanu ansamblis «Campanella» Astras Ziemeles vadībā.

Koncerta otrajā daļā skanēja izklaides mūzika. Nacionālo bruņoto spēku bigbends atskaņoja Raimonda Paula, Ivara Birkāna un Gunāra Rozenberga oriģinālkompozīcijas un pārlikumus bigbenda sastāvam. Kopā ar bigbendu uzstājās solists Edijs Šnipke.

Šāds divdaļīgs koncerts Nacionālo bruņoto spēku orķestrim ir kā radošā atskaite, kurā vienreiz gadā klausītājiem tiek piedāvāts labākais un savdabīgākais orķestra radošajā izpausmē.

Sagatavojusi Laura Dūša. Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Zemessargi

mērķtiecīgi gatavojas dežūrai ES Kaujas grupā

Sandra Brāle,

virsleitnante, AM Preses nodaļa.

Edijs Freimanis,

«Laiks vīriem?» režisors.

Foto — Normunds Mežiņš.

Šā gada 29. janvārī Ministru kabinets atbalstīja Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vienību dalību Eiropas Savienības (ES) Kaujas grupā.

Šobrīd Alūksnē vairāk nekā 70 zemessargu pieredzējušu profesionālā dienesta instruktoru un virsnieku vadībā spraigā apmācību procesā mērķtiecīgi pilnveido militārās pamatiemaņas dienestam Lielbritānijas vadītajā ES Kaujas grupā. Vienlaikus arī Zemessardzes 51. kājnieku bataljonā vairāki zemessargi apgūst izlūkošanas prasmes, savukārt Zemessardzes 54. inženiertehniskajā bataljonā notiek inženieru grupas apmācība.

Šī būs pirmā reize, kad zemessargi piedalīsies ES Kaujas grupas dežūrā, uzsākot dežūru jau šā gada otrajā pusgadā. Konkurence dalībai kaujas grupā bija ļoti sīva. Atlases procesā kā iespējamie kandidāti apzināti 1669 zemessargi, no kuriem atlasīti aptuveni 80 zemessargi no septiņiem 2. Zemessardzes novada bataljoniem.

Šobrīd teorētiskajās nodarbībās un praktiskajos vingrinājumos paaugstinātas fiziskās un psiholoģiskās slodzes apstākļos zemessargi atsvaidzina un apgūst jaunas iemaņas. Daudzi no viņiem sevi iepriekš apliecinājuši un guvuši vērtīgu pieredzi Jaunsardzē un Zemessardzē, un arī turpmāk sevi redz aiz-

sardzības nozarē profesionālā dienesta karavīra statusā.

Kaujas grupas kandidāta ikdiena sākas agrā rīta stundā — plkst. 6 ir viegla rīta rosme, tad brokastis, pēc tam visu dienu norit taktiskās nodarbības. Vakarā ir iespēja sporta zālē uzlabot fizisko formu. Uz laiku nākas aizmirst, ko nozīmē brīvdienas un hobiji, jo apmācību process intensīvi turpinās arī nedēļas nogalēs. Reizi nedēļā zemessargi pilnā ekipējumā piedalās 10—15 kilometru maršā. Sniegotā janvāra dienā, kad viesojamies Alūksnē, zemessargi apgūst pamatiemaņas ēku ieņemšanā un tīrīšanā.

ES Kaujas grupas Latvijas rotas komandieris kapteinis Edgars Kairiņš stāsta, ka apmācību procesā liela uzmanība tiek pievērsta eskorta un apsardzes iemaņu apgūšanai, kas arī būs galvenie zemessargu uzdevumi operāciju rajonā, ja kaujas grupa tiks aktivizēta. Tāpat zemessargi padziļināti apgūst reida, kaujas apdzīvotā vietā, bāzes apsardzes, patrulēšanas un konvojēšanas pamatprincipus.

Kandidāti ir ar dažādu sagatavotības līmeni. Vairākums kandidātu ir jaunieši ar vidējo izglītību, kuri neilgi pirms apmācības sākuma iestājās Zemessardzē un uzreiz pieteicās kaujas grupā. «Lai izlīdzinātu zemessargu atšķirīgo pieredzi, jau apmācības sākumā, no novembra līdz decembrim, veicām pamatapmācību, kurā viņi apguva pamatzināšanas un iemaņas. Uzskatu, ka, salīdzinot ar apmācību sākumu, vienības kopējais līmenis šobrīd ir labs. Kandidātu prasmju un iemaņu līmenis tagad ir pietuvināts tam līmenim, kāds ir zemessargiem, kuri kādu laiku jau bijuši sistēmā; kā speciālistiem — gan vēl ne,» norāda rotas komandieris.

«Pēc individuālo iemaņu pilnveidošanas sekoja nodaļas līmeņa apmācība, savukārt šobrīd notiek vada līmeņa taktikas apmācība, tai skaitā arī taktiskā šaušanas apmācība. Nākamais posms ir divu mēnešu pirmsoperācijas apmācība. Apmācību process noslēgsies aprīļa beigās, kad rota dosies uz Lielbritāniju, lai sadarbotos ar Lielbritānijas, Lietuvas, Nīderlandes un Zviedrijas karavīriem pilnveidotu daudz nacionālo sadarbību un noslīpētu procedūras. Pirms tam speciāla komisija no bruņotajiem spēkiem veiks kandidātu atestāciju pēc noteikta mācību scenārija.»

Kapteinis Edgars Kairiņš ar gandarījumu atzīst, ka zemessargi ir augsti motivēti — viņus viss interesē, arī vadu komandieri ir ļoti profesionāli. Apmācību procesu nodrošina bruņoto spēku regulāro vienību instruktori, no kuriem daudziem ir starptautisko operāciju pieredze.

NBS komandieris **generālleitnants Raimonds Graube**:

— Esam iesaistījušies un atbalstījuši ES Kaujas grupas projektu jau kopš šī koncepta aizsākuma. 2010. gadā guvām vērtīgu pieredzi, piedaloties Polijas vadītajā kaujas grupā kopā ar Vāciju, Slovēniju un Lietuvu. Pagājušajā gadā tika pieņemts lēmums pievienoties Lielbritānijas vadītajai kaujas grupai. Koncepts paredz, ka viena valsts ir vadošā un veido grupas kodolu — ar komandieriem, sakaru sistēmām un loģistikas nodrošinājumu.

Bija jāizšķiras un jālemj, kuras bruņoto spēku vienības karavīrus gatavot. Lēmums par zemessargu dalību kaujas grupā tika pieņemts, lai stiprinātu un pilnveidotu Zemessardzes apmācību sistēmu, tādējādi ceļot tās profesionalitāti. Šie, galvenokārt 2. Zemessardzes novada, Latgales zemessargi ir sabiedrības pārstāvji — brīvprātīgie, kuri pēc papildu apmācības nepieciešamības gadījumā

ir gatavi iet palīgā citām ES valstīm dažādu krīžu situāciju novēršanā. Kā iespējamie kaujas grupas kandidāti tika apzināti 1669 zemessargi, no kuriem atlasīti aptuveni 80. Esmu pārliecināts, ka izvēle ir pareiza. Šie ir augsti motivēti zemessargi, kuri tieši šobrīd intensīvi apgūst un pilnveido nepieciešamās zināšanas un iemaņas, jo ar līdzšinējo pieredzi un zināšanām, kas iegūtas Zemessardzē, vien nepietiek.

Apmācību laikā plānota arī zemessargu dalība militārajās mācībās, tostarp arī Lielbritānijā, kur notiks kopēji vingrinājumi ar 42. desanta bataljonu, kas ir viena no trim Karalisko jūras spēku 3. jūras kājnieku desanta brigādes vienībām. ES Kaujas grupas aktivizācijas gadījumā 42. desanta bataljons veidos tās kodolu, tam piesaistot Nīderlandes, Latvijas, Lietuvas un Zviedrijas bruņoto spēku apakšvienības. Lielbritānijā zemessargi noslīpēs iegūtās zināšanas un mācīsies darboties lielākas vienības sastāvā.

Šobrīd zemessargi saņem karavīra atalgojumu atkarībā no izdienas un dienesta pakāpes. Nodaļu komandieri — kaprāļa atalgojumu, dižkareivji un vecākie zemessargi — vecākā zemessarga algu. Dežūras laikā viņi saņems pusi no karavīra atalgojuma. Dodoties uz operācijas norises rajonu, viņi saņems arī normatīvajos aktos noteiktās speciālās piemaksas.

Latvijas rotas 2. vada komandieris virsleitnants Ervins Mukāns ir patikami pārsteigts par tik augstu personāla atdevi un profesionālo attieksmi. «Pārsvārā viņi ir gados jauni zemessargi, kam ir augsta motivācija mācīties, un, ja cilvēks ir motivēts mācīties, tad viņam var arī iemācīt. Šobrīd mans, vada ko-

mandiera, galvenais uzdevums ir šos zemessargus sagatavot atbilstoši kājnieku prasībām, pilnveidojot viņu kaujas sagatavotību un uzlabojot fizisko formu. Īpašu vērību veltu disciplīnai, kārtībai un pieklājībai.»

Stāstot par apmācību prioritāti, gatavojoties dežūrai, virsleitnants E. Mukāns paskaidro: «Prioritāte ir primārā kaujas sagatavotība, savstarpējā cieņa un pieklājība. Kaujas sagatavotība neko nedod, ja kolektīvā nav sadarbības un cieņas. Tāpēc jau pašā sākumā būtiska ir kolektīva saliedētība, jo tikai šādi var izveidot profesionālu vienību. Svarīgi arī pilnveidot zemessargu individuālās iemaņas, īpaši darbības ar ieročiem, jo lielu uzmanību pievēršu tieši drošības pasākumu ievērošanai.»

Grupas komandiera **vecākā zemessarga Kaspāra Adiāna** (Zemessardzes 55. kājnieku bataljons) dalība kaujas grupā nav nejaušība. Jau skolas gados viņš iestājies Jaunsardzē, bet pēc pilngadības sasniegšanas —

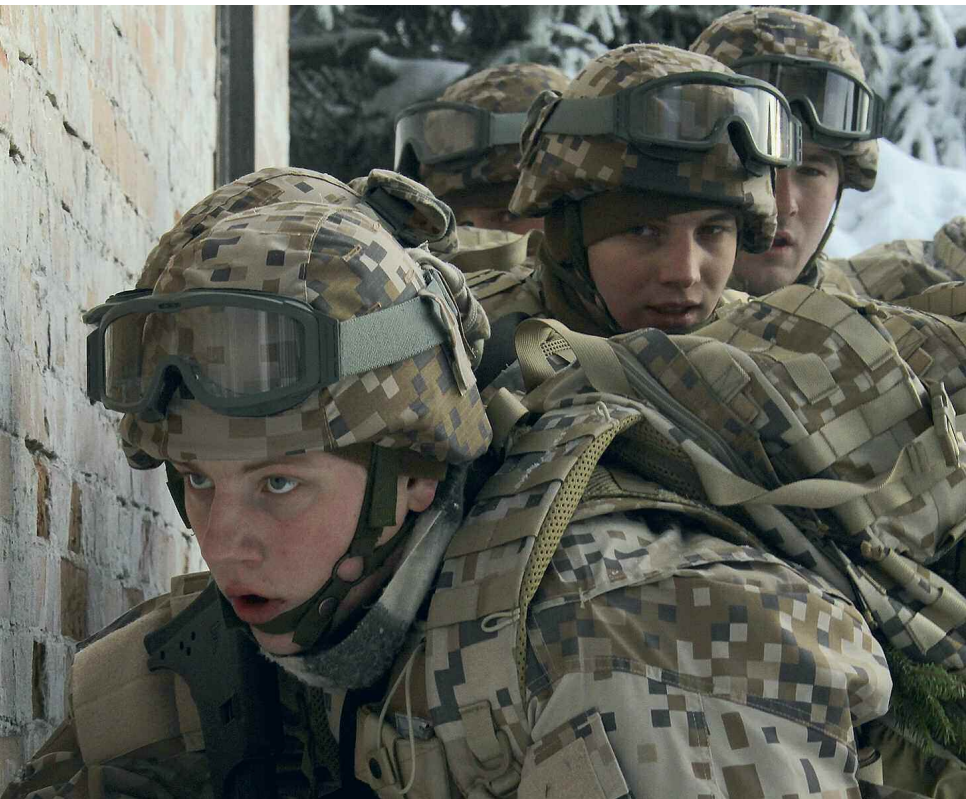
Zemessardzē. Savulaik dienējis arī obligātajā militārajā dienestā. Viņš ir viens no tiem neskaitāmajiem jauniešiem, kurš Latvijai ekonomiski sarežģītajā laikā devās peļņā uz Angliju, tomēr atgriezās. Atgriezās, jo redz sevi Latvijā, un savu turpmāko dzīvi mērķtiecīgi vēlas saistīt ar profesionālo dienestu. «Vēlējos būt šeit. Dalība kaujas grupā ir iespēja sevi pārbaudīt. Tā ir arī iespēja gūt vērtīgu pieredzi.» Viņš atzīst, ka peļņa noteikti nav tas faktors, kāpēc būtu jā-

dodas svešumā, tomēr tā bijusi iespēja apskatīt pasauli un sarunvalodas līmeni apgūt angļu valodu. «Uz Angliju devos, jo Latvijā sākās krīze. Zaudēju darbu. Piezvanīja draugs un piedāvāja pamēģināt. Aizbraucu, pamēģināju. Nepatika. Manas mājas ir Latvijā.

Atgriezos ar domu stāties profesionālajā dienestā.»

Jaunietis atzīst, ka gatavošanās kaujas grupai un dienests Zemessardzē ir loģisks turpinājums dalībai Jaunsardzē. «Jaunsardzē bija interesanti. Patika un gribējās iet arvien tālāk un tālāk, attīstīties. Jaunsardze jauniešiem sniedz pamatzināšanas, ieskatu sistēmā un rada azartu. Man tas ir hobijs, dzīves stils. Katram jau dzīvē ir kas savs, ko vēlas darīt. Šī ir tā lieta, ko es vēlos darīt. Ļoti patīk kolektīvs. Ar obligāto militāro dienestu nevar ne salīdzināt. Visi ir ar attieksmi, vēlas sevi realizēt.»

Arī uzņēmējs **kaprālis Žanis Plenkovs** no Zemessardzes 32. kājnieku bataljona sevi turpmāk redz profesionālajā dienestā. Aktīvi darbojies Jaunsardzē. 2000. gadā, absolvējot militāro programmu Jaunaglonas arodividusskolā, viņš saņēma kaprāļa dienesta pakāpi un iestājās Zemessardzē.

Sākums 8. un 9. lpp.

Apņēmības pilns ļauties nemītīgam dinamiskumam un stāties pretī visiem dzīves izaicinājumiem, viņš stāsta: «Esmu cilvēks, kas visu laiku kaut ko maina. Vilina jauni piedzīvojumi. Militārā vide mani sāka interesēt jau no 14 gadu vecuma. Jaunsardzē ieguvu jaunas zināšanas, īpaši nometnēs.» Kaprālim Ž. Plenkovam spilgti atmiņā palikusi iespēja 2001. gadā piedalīties ASV Nacionālās gvardes militārajās mācībās.

Viņš uzskata, ka labam karavīram jābūt fiziski un morāli sagatavotam dažādiem dzīves pavērsieniem. «Jāpiemīt ne tikai fiziskam spēkam, jābūt gatavam uz kaut ko jaunu, ko neesi līdz šim pieredzējis, pārvarēt grūtības. Esmu gatavs gan morāli, gan fiziski. Mēs šeit esam viens vesels. Kādam militārā pieredze ir lielāka, kādam mazāka, bet tāpēc jau esam šeit, lai šis līmenis būtu vienāds. Pamācām un atbalstām jaunākos.»

Kamēr kaprālis Ž. Plenkovs gatavojas dienestam kaujas grupā, mežizstrādes uzņēmums, kurā nodarbināti septiņi cilvēki, ir drošās rokās. To vada tēvs un jaunākais brālis. Darba pieredze mežizstrādes jomā iegūta Zviedrijā. «2004. gadā devos uz Zviedriju. Sākumā, pirmo gadu, biju parasts strādnieks. Pēc tam vēl četrus gadus nostrādāju kā darba vadītājs. Ieguvu nepieciešamās zināšanas, pieredzi un atgriezos Latvijā, kur kļuva par darba devēju. Regulāri slēdzu līgumus ar Zviedrijas uzņēmumiem, ir izveidojusies laba sadarbība ar a/s «Latvijas valsts meži».»

Jauniešiem, kuri vēlas iestāties Jaunsardzē, kaprālis Ž. Plenkovs iesaka izvirzīt mērķi un tam tuvojies. «Arī es, kad biju jaunāks, izvirzīju mērķi, ka gribu savu dzīvi saistīt ar dienestu. Pārtraukums sanāca, tomēr tagad turpinu. Svarīgi visu laiku uzturēt fizisko formu. Ja ir mērķis un vēlme to sasniegt, tad, mācoties un gatavojoties, visu var panākt. Grūti būs tālāk dzīvēt tiem jauniešiem, kas visu laiku nosēž pie datora, lieto alkoholu, bojā veselību, jo, ja dzer un smēķē, nav arī fiziskās izturības. Ja vēlas dienēt, tad nopietni jāpārskata vērtību sistēma. Viss dzīvē atspēlējās — ja ne tagad, tad vēlāk.» Uz jautājumu, vai viņš atkārtoti ietu to dzīves ceļu, ko gājis līdz šim, kaprālis Ž. Plenkovs lakoniski atbild: «Mazāk būtu civilās dzīves. Tiem, kas vēlas savu dzīvi saistīt ar dienestu, jāskā ar Jaunsardzi — ja tas interesē, tad dienests ir kā radīts.»

Vecākā zemessardze Ludmila Šeršte ir viena no sešām sievietēm, kuras gatavojas dienestam kaujas grupā. Jau bērnībā viņa pagalmā ar puikām spēlēja futbolu un sapņoja kļūt par ārsti vai policisti. Civilajā dzīvē vecākā zemessardze L. Šeršte strādā apsardzē. Profesija — medmāsa. Lēmumu kandidēt kaujas grupā pieņēmusi, jo apnika rutīna un ir vēlme sevi pilnveidot.

Ilggadēja dalība Jaunsardzē un tur iegūtā pieredze iedvesmojusi viņu iestāties Zemessardzē. «Tolaik dzīvoju Daugavpilī. Jaunsardzē iestājos Zemessardzes 34. artilērijas bataljonā. Saistīja sacensības, nometnes,

Uzziņai

ES Kaujas grupas projekta aizsākumi meklējami 2004. gadā, kad ES Militārā komiteja apstiprināja ES Kaujas grupas koncepciju. Tā paredz izveidot daudz nacionālās kaujas vienības ar atbalsta elementiem, kuras būtu spējīgas desmit dienu laikā uzsākt militāro operāciju, kā arī uzturēt sevi vismaz 30 dienas bez papildu apgādes, bet līdz 120 dienām — ar papildu apgādi. Katra kaujas grupa sastāv aptuveni no 1500 karavīriem — bataljona lieluma vienības ar kaujas atbalsta vienībām, vadības un atbalsta dienestiem. Tā ir minimāli nepieciešamā kaujas vienība, kas spējīga patstāvīgi darboties operācijas rajonā. Latvija paziņoja par nodomu iesaistīties ES Kaujas grupu veidošanā 2004. gada 22. novembrī, kad notika pirmā militāro spēju pieņemšanas konference.

Līdz šim Latvija ES Kaujas grupā ir piedalījusies vienreiz — 2010. gada pirmajā pusgadā, kad dežūru veica 69 karavīri: Militārās policijas vads, Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienība, Nacionālā atbalsta grupa un štāba personāls. Savukārt nākamā Latvijas karavīru dežūra ES Kaujas grupā tiek plānota 2015. gadā.

Pirmo reizi bruņoto spēku vienība, kas pārsvarā komplektēta ar zemessargiem, patstāvīgi darbojās starptautiskā operācijā ārpus Latvijas no 2005. gada augusta līdz 2006. gada februāra vidum — starptautiskās miera nodrošināšanas operācijas Kosovā (KFOR) Latvijas kontingenta «BALTSQN-12» 22 karavīri un 77 zemessargi dienesta pienākumus pildīja Mitrovicas apkaimē Dānijas bataljona sastāvā.

ieroci, kā arī iespēja gūt jaunas zināšanas. Visu gribēju paspēt. Šī pieredze palīdz vieglāk uztvert jaunu informāciju. Jaunsardze ielika spēcīgus pamatus. Ar katru dienu jutos pārliecinātāka. Apmācības ir intensīvas, ar paaugstinātu fizisko noslodzi.»

ES Kaujas grupas kandidāte stāsta, ka kaujas grupā viņa būs sanitāre. «Apmācību procesā mēs kā speciālisti pilnveidojam iemaņas neatliekamās palīdzības sniegšanā pirmajā, otrajā un trešajā līmenī. Mediķiem papildus vēl ir plānota glābēju apmācība.»

Ikdiena viņai pāriet spraiģā apmācību procesā vīriešu kolektīvā. «Šeit nevajag šķirt — sievieti vai vīrietis. Vīriešiem vieglāk, jo fiziskā slodze ir liela. Sievietes jau no dabas nav tik fiziski izturīgas kā vīrieši. Mans vīrs ir karavīrs, un šobrīd viņš uzņēmis rūpes par bērniem.»

Zemessargi izvērtē aizvadīto gadu

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Zemessardzei (ZS) 2012. gads bijis darbs un ambiciozs, jo tā laikā izdevies gan izpildīt iepriekš nospraustus uzdevumus, gan uzsākt jaunus projektus un apgūt jaunas iemaņas — tā ZS 2012. gada uzdevumu izpildes sanāksmē šī gada 24. janvārī rezumēja **ZS komandieris pulkvedis Leonīds Kalniņš**. Viņš uzsvēra, ka ZS 2012. gadā bijuši lieli plāni un tikpat lielas ambīcijas, ko izdevies piepildīt. Gada laikā uzsākti vairāki jauni projekti, un viens no svarīgākajiem ir ZS kiberaizsardzības spēju attīstīšana, sākot veidot kiberaizsardzības speciālistu rotu ZS sastāvā. Vērā ņemama attīstība notikusi arī kultūras jomā, tostarp atjaunota ZS orķestra darbība, kas ir īpaši būtiski, jo šis orķestris veicis vienu no pirmajām kultūrpatriotiskajām misijām valstī.

Aizvadītajā gadā rekrutēti vairāk nekā 800 zemessargi, un tas, ka ZS bijusi spējīga tos uzņemt

un apmācīt, pierāda — ZS kapacitāte un spējas ir līmenī, norādīja L. Kalniņš. «Visumā esmu apmierināts ar aizvadītā gada uzdevumu izpildi un esmu optimistiski noskaņots arī par mūsu darbu 2013. gadā. Ar minimāliem resursiem ir panākta maksimāla doto uzdevumu izpilde,» uzsvēra ZS komandieris.

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra (RJC) direktors Druvis Kleins, uzrunājot zemessargus gada uzdevumu izpildes sanāksmē, uzsvēra, ka ZS ir svarīgs resurss armijai. Viņš ļoti atzinīgi izteicās par 2012. gadā pirmo reizi īstenoto projektu, kura laikā vecākās grupas jaunsargi ciešā sadarbībā ar ZS kārtēja pārbaudes testus un pēc to sekmīgas izpildes varēja startēt dalībai ZS. Aizvadītā gada pavasarī Zemessardzes 51. kājnieku bataljonā Dobelē norisinājās jaunsargu nometne, kuras laikā pirmo reizi Zemessardzē iestājās 50 jaunsargi — līdz šim tik vērienīgs zemessargu rindu papildinājums vienas nometnes laikā nebija noticis. Pavisam nometnē bija ieradušies 72 jaunieši. Kopā ar saviem instruktoriem nometnes četrās dienās viņi veica dažādus pārbaudījumus gan fiziskās sagatavotības,

gan teorētisko un praktisko zināšanu noskaidrošanai.

Ņemot vērā Dobeles nometnes labos panākumus, D. Kleins izteica cerību, ka šogad šī tradīcija izplatīsies jau visā Latvijā. «Ja mēs vēlamies piesaistīt jaunus cilvēkus bruņotajiem spēkiem un Zemessardzei, šis mehānisms ir jāattīsta. Jaunsargiem tā ir iespēja nezaudēt saikni ar armiju līdz iesaukumam. Astoņus gadus šie jaunieši ir gatavoti par valsts naudu, tādēļ ir jāmeklē veids, kā viņus motivēt dienestam armijā, piedāvājot jaunas iespējas.» Šogad uz šāda tipa nometnēm un pārbaudes testiem, viņaprāt, varētu virzīt ap 200 jaunsargu, līdz ar to katram novadam būtu jāreķinās ar 60—70 apmācāmiem jaunsargiem. Jo būtiskāka jaunu kadru piesaiste Zemessardzei un armijai ir tādēļ, ka salīdzinoši nesen publiski izskanējušās bažas, ka Latvija ap 2018. gadu vairs nespēs pilnībā nodrošināt bruņoto spēku papildinājuma vajadzības, ir visai pamatotas — to apstiprina demogrāfiskā statistika. Grūtības nodrošināt nepieciešamo rekrutēšanas apjomu bijušas pat

tajos gados, kad atbilstošā vecumā dzimušo jauniešu skaits bijis visaugstākais, tāpēc nav nekāda pamata cerēt uz brīnumu tuvākajā perspektīvā, uzsvēra D. Kleins.

ZS novadu komandieri, rezumējot aizvadītā gada veikumu, atzina, ka vairākām iniciatīvām un uzdevumiem nav pieticis līdzekļu, tomēr būtiskākās lietas tas nav ietekmējis. Pašvaldības izrāda arvien lielāku interesi par zemessargu iesaisti policejisko funkciju veikšanā, un pašvaldības arī novērtē un izmanto šo iespēju, līdz ar to pieaug Zemessardzes popularitāte Latvijas pilsētās un novados.

Runājot par atbalstu Jaunsardzei, sapulcē tika norādīts arī uz kādu problēmu. Proti, ne vienmēr atbalstāmie pasākumi ir laikus saplānoti, tādēļ novadiem to atbalstam reizēm neparedzēti jātērē savas iekšējās rezerves. Runājot par rekrutēšanu ZS, tika uzsvērts, ka tā arī šogad jā saglabā vismaz 5% līmenī, taču būtu lietderīgi īstenot ļoti pakāpenisku apmācības programmu vismaz piecu gadu garumā, lai jaunpienācēji rutīnas dēļ ātri vien nezaudētu interesi par dalību ZS. ☒

Pašvaldības izrāda arvien lielāku interesi par zemessargu iesaisti policejisko funkciju veikšanā, un pašvaldības arī novērtē un izmanto šo iespēju, līdz ar to pieaug Zemessardzes popularitāte Latvijas pilsētās un novados.

Zemessardzes novadu un bataljonu komandieri pulcējās, lai analizētu aizvadītajā gadā sasniegto.

Jaunsargi ugunsdzēsēju prasmes apgūst ciešā sadarbībā ar vietējiem ugunsdzēsējiem.

Saldus jaunsargus veido sports un disciplīna

Taivo Trams

Foto — Einārs Binders.

Grūti pateikt, kas Saldū ir tik īpašs — it kā visnotaļ jauka, sakopta Kurzemes pilsētiņa ar darbiem un uzņēmīgiem cilvēkiem un skaistu dabu. Bet tādu pilsētu Latvijas novados ir daudz. Taču Saldum ir vēl kāda būtiska kvalitāte — te mīt vieni no pašiem labākajiem jaunsargiem Latvijā. Protams, par tādiem viņi nebūtu kļuvuši bez saviem ne mazāk labajiem instruktoriem.

Arodapmācība un skaidra ceļa izvēle

Lielai daļai Saldus jaunsargu ir skaidra sava tālākā dzīves ceļa izvēle — tā ir saistīta ar dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) vai arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas departamenta (VUGD) struktūrvienībās. To sekmē nu jau vairāk nekā 10 gadus īstenotā profesionālās izglītības programma Saldus profesionālajā vidusskolā (SPV), kas sagatavo ugunsdzēsējus. Kurša nosaukums ir «Ugunsdrošība un ugunsdzēsība», savukārt iegūstamā specialitāte — ugunsdzēsējs un glābējs. Skolā ir arī aktīva 407. jaunsargu vienība, kuras dalībnieki vienlīdz cītīgi apgūst ugunsdzēsēju prasmes.

Pirmais kurss ugunsdzēsējiem SPV organizēts 2000. gadā, un kopš tā laika tas

pastāvīgi bijis populārs. To sekmē divi būtiskākie faktori — kursā iegūstamo zināšanu praktiskums, ciešā sadarbība ar potenciālajiem jauno ugunsdzēsēju darba devējiem un Somijas partneriem, kā arī audzēkņiem pievilcīgā spēcīgā fiziskās sagatavošanas programma šajā kursā, uzskata SPV direktora vietniece audzināšanas darbā Māra Vāce un direktora vietniece praktiskajā apmācībā Iveta Kunkule.

Mācībās gandrīz kā armijā

Aizvadītā gada 18. novembra militārajā parādē pirmo reizi soļoja arī vairāk nekā 100 jaunsargu. To kolonnas priekšgalā redzējām Saldus jaunsargu vienību pārstāvjus. «Mums jāsaka milzīgs paldies Saldus jaunsargiem un viņu vadītājiem par īpaši kvalitatīvo sagatavotības līmeni, kas ļāva tik labi pārstāvēt mūs parādē. Te ir milzīgs Raivo [Saldus 407. jaunsargu vienības vadītājs Raivo Tuka] ieguldījums. Viņš ar savu paraugu jauniešiem rāda, kā ar gribasspēku var sasniegt tik labus rezultātus. Tās ir prasmes, kuru daudziem mūsdienu jauniešiem pietrūkst,» uzsver SPV skolotājas.

Mācīties SPV nav viegli — te ir gan pamatīga garīgā un fiziskā slodze, gan stingra disciplīna, kas daļai jauniešu iepriekš nav bijusi pierasta lieta. Prasības audzēkņiem ir augstas — visos mācību priekšmetos jābūt sekmīgiem, zemākā pieļaujamā atzīme ir četrinieks, savukārt gala pārbaudījumos jāiegūst ne mazāk par piecām ballēm. Runājot par nepieciešamo fizisko sagatavotību, skolotājas atzīst, ka daudzi jaunieši apzināti izvēlas ugunsdzēsības kursu, jo tas ir saistīts ar augstu fizisko aktivitāti. Diemžēl daudziem jauniešiem, kas stājas skolā, esot slikta fiziskā sagatavotība, un tas vienlīdz attiecas gan uz lauku, gan pilsētu bērniem.

Tas, ko jaunieši līdztekus konkurētspējīgām prasmēm un zināšanām var iegūt SPV, ir cits skatījums uz dzīvi. Īpaši tas sa-

JAUNSARDZE

kāms par jaunajiem ugunsdzēsējiem. Šim kursam ir pusmilitārs reglaments ar ierindas mācību, vingrošanu un formastērpiem. Citiem skolas kursiem tādu prasību nav. Vienlaikus audzēkņiem tiek mācīta pieklājīga uzvešanās, labas manieres, iznesība un stāja. Reizēm gan esot tā, ka jāmaca pavisam elementāras lietas — kā pareizi sasveicināties. Skolotājas teic, ka mēģina labot to, ko vecāki palaiduši garām. Kā pozitīvais noteikti esot jāmin tas, ka jaunieši nebaidās no darba un jauniem izaicinājumiem. Turklāt nepieciešamības gadījumā viņiem vienmēr var lūgt palīdzību un būt drošs, ka tā nekad netiks atteikta.

palīdzības sniegšanā uz ūdens. Savukārt nākamajā dienā paredzēti treniņi ar ekipējumu brīvā dabā — uz ezera ledus. Pēcpusdienā ierindas mācību jaunsargiem vada 407. Saldus jaunsargu vienības vadītājs Raivo Tuka — cilvēks, bez kura Saldus jaunsargu panākumus grūti iedomāties.

Viņš ir viens no salīdzinoši nedaudzajiem cilvēkiem, kas ar jaunsargiem strādā gandrīz kopš tās pirmsākumiem, proti, kopš 1994. gada, un aktīvi darbojas šajā jomā joprojām. Runājot par savu aizbilstamo panākumiem un ieguldījumu viņu izaugsmē, instruktors ir lakonisks — ja kāds domā strādāt par instruktoru naudas dēļ, nav

**«Mūsu skolas
beidzēju vidū bezdarbnieki
ir tikai 2%, ieskaitot arī
jaunās māmiņas,»**

nemaz vērts sākt. Vienīgā iespējamā recepte panākumiem, viņaprāt, ir aizrautība un arvien jaunu ideju izmēģināšana.

Laika gaitā Saldus jaunsargiem sarūpētas plašas iespējas trenēties un attīstīties — viņiem labprāt palīdz gan pašvaldība, gan vietējie uzņēmēji. Taču sākumā viss darīts tikai ar pašu spēkiem un entuziasmu. «Paši taisījām trenāžierus, remontējām telpas, rakstījām projektus un gājām runāt ar cilvēkiem. Citādi jau nekas nenotiks — tu vari būt ļoti labs skolotājs vai instruktors, bet nekas nenotiks, ja pats nespersi pirmo soli un neuzrunāsi citus,» skaidro Raivo.

Savā apmācību programmā instruktors vienmēr akcentējis sporta nodarbības, tas ir bijis un ir pamatu pamats. «Kamēr esi jauns, ir jāsporto un aktīvi jādarbojas. Arī nodarbībās mēs mazāk sēžam klasē, bet vairāk cenšos viņus dabūt ārā. Skolā viņiem ir nodarbības no 8.30 līdz 16.00, pēc tam vēl vakara nodarbības. Brīvā laika ir ļoti maz, un tajā vēl jāpaspēj sagatavoties nākamajai dienai. Jaunieši dienas gaitā patiešām pamatīgi nogurst. Ja es viņiem tādiem iziešu priekšā un stāstīšu par reglamentu, nekas prātīgs tur nesanāks.»

Raivo Tuka darba metodes ir efektīvas — par to liecina jaunsargu vienības panākumi, piemēram, 2008. gadā vienība saņēma Valsts prezidenta apbalvojumu. Jaunsargi vairākkārt piedalījušies arī starptautiskajās mācībās un sasnieguši labākos rezultātus pārbaudes testos. Daudzkārt gūtas uzvaras Jaunsardzes krosos, salidojumos un militārajā daudzciņā, basketbola, šaušanas, orientēšanās un citās sacensībās. Īpaša vieta atvēlēta kausiem par uzvarām «Vīru spēlēs», kur 1. vieta izcīnīta 2006., 2007. un 2012. gadā. Godalgotas vietas Eiropā un pasaulē iegūtas arī virves vilkšanas sacensībās. Savukārt vairāki vienības jaunsargi guvuši vērā ņemamus sasniegumus arī individuālajās sporta disciplīnās, piemēram, Kristaps Špels bijis Latvijas jauniešu čempions powerliftingā, 2007. un 2009. gadā uzvarējis «Armijas dižvīrā», bet 2009. gadā ieguvis 2. vietu Latvijas čempionātā spēkavīriem — amatieriem.

Savdabīga Saldus tradīcija nu jau vairākus gadus ir t.s. cilvēku medības jeb jaunsargu taktiskās mācības izlūkošanā. To laikā jaunsargu komandām nakti jāmeklē kontrolpunkti, kuros doti tālākie norādījumi, tajā pašā laikā paliekot nepamanītiem

Turpinājums 9. un 10. lpp.

Saldus jaunsargi soļoja 18. novembra parādē jaunsargu kolonnas priekšgalā.

Interese par Saldus profesionālo vidusskolu jauniešiem visā Latvijā ir augsta. «Mēs nekad tā īsti neesam reklamējušies. Mūsu labā strādā princips «no mutes mutē» — aptaujas rāda, ka par skolu uzzina no draugu vai radu labajām atsauksmēm. Mēs piedāvājam labu kvalitāti, saturu un mācību vidi — un tas strādā,» saka M. Vāce. Piemēram, ugunsdzēsēju mācību kursā kā pasniedzēji strādā četri profesionāli ugunsdzēsēji no Saldus VUGD. Arī eksāmenus šajā kursā pieņem potenciālie darba devēji, nevis pasniedzēji. Rezultātā absolventu sagatavotības līmenis ir ļoti augsts un konkurētspējīgs. «Mūsu skolas beidzēju vidū bezdarbnieki ir tikai 2%, ieskaitot arī jaunās māmiņas,» uzsver M. Vāce. Vairāki ugunsdzēsēju kursa beidzēji strādā par profesionāliem ugunsdzēsējiem arī ārzemēs.

Visa pamatā — sports

Dienā, kad viesojamies Saldū, jaunsargi — ugunsdzēsēji trenējas peldēšanā. Iepriekšējā dienā turpat baseinā notikušas mācības

407. Saldus jaunsargu vienības instruktors Raivo Tuka ir viens no nedaudzajiem, kurš Jaunsardzē darbojas kopš tās pirmsākumiem.

gan pilsētniekiem, gan valsts un pašvaldības policijas pārstāvjiem, kas «medību» laikā cītīgi uzmana pašus medniekus. Par šīm sacensībām interese ir ļoti liela, un pēdējās Saldū notika šā gada februāra sākumā.

No Jaunsardzes nāk trenēti un loģiski domājoši jaunieši

VUGD Saldus daļa cieši sadarbojas ar profesionālo skolu jauno ugunsdzēsēju sagatavošanā. Depo telpās notiek gan teorētiskā, gan praktiskā apmācība, un jaunsargi iespēju robežās izmanto arī ugunsdzēsēju tehniku un aprīkojumu. Uz īstu ugunsgrēku dzēšanu viņi gan līdzī netiek ņemti — ir jāievēro drošības apsvērumi.

Sadarbība izveidojusies jau iepriekšējā Saldus ugunsdzēsēju daļas komandiera Māra Griguta laikā, stāsta pašreizējais daļas komandieris Vilnis Bents. Kādreiz Aizkrauklē varēja apgūt ugunsdzēsēja

VUGD Saldus ugunsdzēsēju daļas priekšnieks Vilnis Bents savulaik arī mācījis topošos ugunsdzēsējus.

autovadītāja profesiju. Savukārt pirmā kvalitatīvā profesionālās izglītības programma ugunsdzēsēju sagatavošanā izveidota tieši Saldū un par to praktiķu vidū ir ļoti labas atsauksmes. «Šeit ugunsdzēsēji mācās četrus gadus, viņiem ir arī daudz praktisko nodarbību. Salīdzinājumam — topošie policisti savas zināšanas apgūst tikai gadu,» saka Vilnis Bents. Arī viņš pats gandrīz 10 gadus bijis pasniedzējs SPV. Viņaprāt, pirms dažiem gadiem sadarbība bijusi vēl aktīvāka, jo plašāk izmantots specifiskais ugunsdzēsēšanas un glābšanas aprīkojums. Iemesls ir pavisam prozaisks — ierobežotie

lidzekļi. «Ja mums būtu rezervē aprīkojums, ko izmantot apmācībām, nebūtu nekādu problēmu. Taču tā nav. Mums pašiem daudz kā katastrofāli trūkst — trūkst hidraulisko instrumentu, kas ir ļoti dārgi. Jāsaudzē arī pārējais aprīkojums, kas jāizmanto tiešo pienākumu veikšanai. Iedomājieties, ja kurss 20 cilvēku sastāvā izmanto treniņiem hidrotērpu, kas no tā drīz vien paliks pāri?» Saldus ugunsdzēsēju daļas komandieris uzskata, ka topošajiem ugunsdzēsējiem nāktu par labu, ja arī skola no savas puses kāda projekta ietvaros mēģinātu sagādāt apmācībai nepieciešamo ekipējumu.

Skolas un ugunsdzēsēju sadarbība vērtējama kā veiksmīga. «Kursa pasniedzēji ir mūsu dienesta pārstāvji, un esmu pārliecināts, ka viņi profesionāli iemāca visas mūsu lietā nepieciešamās prasmes,» uzsver Vilnis Bents. Arī dienesta sadarbība ar Jaunsardzi un Zemessardzi ir liels ieguvums, jo no šīm organizācijām nākošajiem jauniešiem jau ir laba fiziskā sagatavotība. Jaunsargu labā īpašība ir arī trenēta loģiskā domāšana un spēja ātri pieņemt pamatotus lēmumus. «Ekstremālās situācijās viņi neapjukus,» atzinīgi novērtē VUGD Saldus ugunsdzēsēju daļas komandieris. «Es patiešām vēlos, lai šī sadarbība turpinās un no savas puses darišu visu iespējamo, lai palīdzētu izglītēt mūsu jaunus ugunsdzēsējus.»

No Saldus — uz NBS

Viktors Verjovčiks ir viens no pušiem, kas Saldū apgūst ugunsdzēsēja zināšanas. Viktoram jau no bērnības bijusi doma par militāro karjeru. Dzīvojot Dobelē, viņš aktīvi darbojies Jaunsardzē, pēc tam gribējis

Viktors Verjovčiks savu karjeru saista ar dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Liela daļa nodarbību Saldus jaunajiem ugunsdzēsējiem notiek ūdenī — gan baseinā, gan brīvā dabā.

stāties Zemessardzē. Kā nepilsonim viņam tas nav bijis iespējams, un Viktors atteicies no Baltkrievijas pilsonības un ieguvis Latvijas pilsonību. Pēc mācību pabeigšanas

Andris Kuzins 2011. gadā kļuva par gada labāko jaunsargu, saniedzot pagaidām nepārspētu rekordu pārbaudes testos.

Saldū viņš plāno uzsākt dienestu NBS, domājams, kājniekos. Otrs iespējams variants ir snaipera specializācija, jo dotības šai specialitātei esot itin labas. Atskatoties uz Jaunsardzē pavadītajiem gandrīz pieciem gadiem, viņš atzīst — ieguvumu ir daudz, krietni pieaugusi izturība un fiziskais rādītājs. Viktors papildus nodarbībām skolā trenējas svarcelšanā, reizēm spēlē arī basketbolu un futbolu.

Savukārt Andris Kuzins ir 2011. gada labākais Latvijas jaunsargs, kurš pagaidām ir sasniedzis vislabāko rezultātu testos, iegūstot 99,3 punktus. Interesanti, ka pagājušā gada labākais jaunsargs Vladislavs Konopļa no Dobeles ar sasniegto 99,1 punktu testos ir attāls V. Verjovčika brālēns — tā tad augsti sasniegumi Jaunsardzē jau kļūst par ģimenes tradīciju. Abi puīši atzīst — viņu ģimenes abu aizraušanos ar militāro jomu uztvērušas ar sapratni un sniegušas atbalstu. «Man teica — galvenais, ka pašam patīk. Lai nav tā, ka mācos, mācos, un beigās pametu pusratā,» saka Viktors. Savukārt Andris savā kuplajā ģimenē (viņam ir trīs brāļi un divas māsas) ar militāro jomu ir saistīts vienīgais. Ziemassvētkos viņš ieguvis vecākā zemessarga pakāpi un kā nākamo pakāpienu savā karjerā redz kaprāļa kursa apguvi.

Abi kursanti uzsver — gan skolā, gan jaunsargos un Zemessardzē pievilcīga ir šeit valdošā disciplīna un komandas gars, kā arī labās iespējas attīstīt savu fizisko sagatavotību. Citiem jauniešiem, kas varbūt arī domā par iespējām stāties ugunsdzēsēju kursā Saldū, abi iesaka nebaidīties un mēģināt. «No sākuma varbūt fiziskā slodze, liekie pārgājieni un krosi var likties biedējoši, bet to visu var izturēt. Tas viss ir komandas darbs, kas kopīgs gan ugunsdzēsējiem, gan karavīriem.» **TS**

Raidījums skatāms **LTV1** sestdienās 16.15 un tā atkārtojums ceturtdienās, kā arī Aizsardzības ministrijas mājaslapā www.mod.gov.lv

Libērija — gluži kā Latvija pirms divdesmit

Taivo Trams

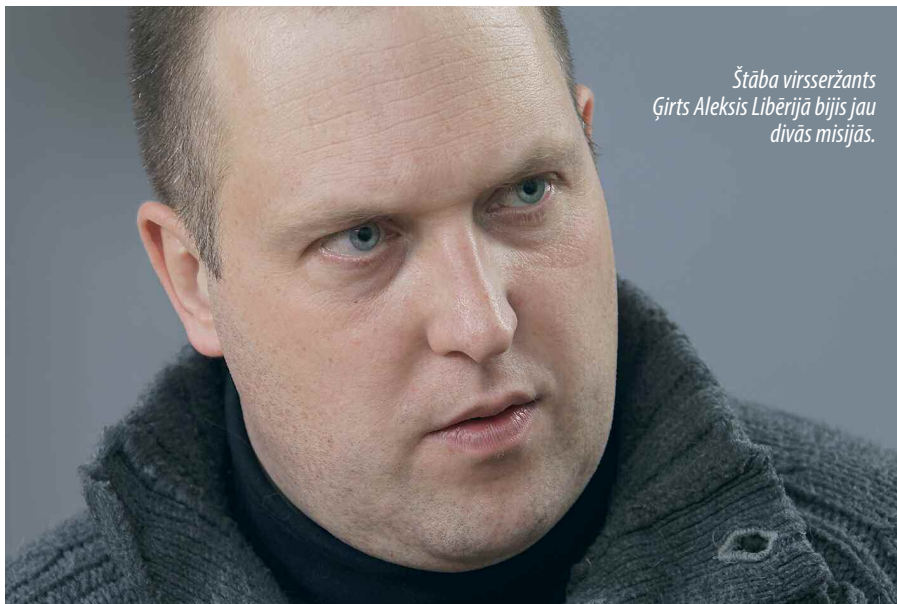
Foto — Normunds Mežiņš
un no Ģ. Alekša personiskā arhīva.

Latvijas karavīru dalība misijās ārvalstīs iegūst arvien plašāku areālu. Kopš aizvadītā gada šo valstu klāstu ir papildinājuši arī Libērija Rietumāfrikā, kur jau divās mācību misijās bijuši trīs Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji, un viens no tiem ir **štāba virsseržants Ģirts Aleksis**.

No mediķiem uz armiju

Štāba virsseržants Ģirts Aleksis armijā ir jau 19 gadus, lai gan uzreiz pēc Brocēnu vidusskolas beigšanas diez vai kāds to varēja prognozēt.

«Pēc vidusskolas iestājos Medicīnas akadēmijā, tad aizgāju obligātajā militārajā dienestā uz pusotru gadu, dienēju toreizējā Sužu Izlūkdesanta bataljonā, pēc tam pārgāju uz štābu. Un man iepatikās.» Visvairāk viņu bruņotajos spēkos interesējusi operāciju plānošana, sapratne par to, kāda nozīme var būt katram pieņemtajam lēmumam. Dienējis arī 1. kājnieku bataljona štābā un darbojies kā instruktors, jau kopš

Štāba virsseržants
Ģirts Aleksis Libērijā bijis jau
divas misijās.

2000. gada izmantojot visas bruņoto spēku piedāvātās iespējas mācīties un pilnveidoties. Taču ar to vien Ģirtam nav pieticis — līdztekus militārajām zināšanām viņš studējis arī sabiedriskās attiecības. «Tas palīdz runāt un strādāt ar cilvēkiem, būt sabiedrībā. Maizīti jau vairs nepelnām tikai skrienot,» viņš piebilst. Ņemot vērā līdzšīņejo pieredzi, perspektīvā viņš domā arī par pedagogijas prasmju apgūšanu.

Septiņus gadus veca armija

Interese par starptautiskajām misijām Ģirtam Aleksim bijusi jau sen. Savulaik bijis divās misijās bijušajā Dienvidslāvijā, un, kad meklēti kandidāti misijai Libērijā, viņš sapratis, ka atbilst prasībām un pieteicies. «Būtiskākie kritēriji bija laba angļu valodas prasme un pasniedzēja iemaņas un pieredze — un tas man ir.»

gadiem

Monrovijas rajonā Vestpointā lielā saspīestībā un gandrīz pilnīgi bez komunikācijām dzīvo ap 80 000 cilvēku.

Štāba virsseržants Ģirts Alekss Libērijā abas reizes bijis pa nedēļai. Pirmo reizi, pagājušā gada maijā, ar viņu kopā brauca Instruktoru skolas galvenais virsseržants Armands Loginovs, otro — Instruktoru skolas vecākais instruktors Mārtiņš Kupčs. Galvenais uzdevums šo nedēļu laikā — mācīt Libērijas armijas vecākos instruktorus, nododot viņiem iespējami daudz zināšanu. «Libērijas armijai ir tikai septiņus gadus ilga vēsture. Visi tajā dienšie ir iesaukti vienā laikā, jo bruņotos spēkus sāka veidot pilnīgi no nulles, lai jaunajai armijai līdzī nenāk pagātnes grēki. Līdz ar to šie cilvēki dienestu uzsāka pilnīgi bez jebkādas pieredzes.» Daļa iepriekšējās armijas pilsoņu karu laikā bija pamanījušies pamatīgi saismērēties, gan atbalstot kādu no dumpinieku grupējumiem, gan terorizējot mierīgos iedzīvotājus, tāpēc lēmums veidot armiju no jauna bija loģisks un pamatots. Pašlaik jaunā Libērijas armija ir sasniegusi pirmo briedumu, uzkrājusi zināšanas, ko tās instruktori var nodot tālāk kareivjiem. «Būtībā situācija armijā, tāpat kā visā valstī, ir diezgan līdzīga Latvijas situācijai deviņdesmito gadu vidū.»

Ciešas saites ar ASV

Libērijai ir ciešas saites ar Amerikas Savienotajām Valstīm, arī armijas līmenī — galu galā šo valsti savulaik dibināja brīvvalstie Ziemeļamerikas vergi. Valsts konstitūcija gandrīz pilnībā kopē ASV konstitūciju, arī bruņoto spēku attīstība bāzējas ASV militārajā doktrīnā. Valstij ir divpusēja vienošanās ar ASV par atbalstu armijas veidošanā un apmācībā, tādēļ tajā pastāvīgi atrodas arī amerikāņu militārie konsultanti. Libērijā nav savu instruktoru un virsnieku skolu, līdz ar to rodas problēma — kā veidot institucionālo atmiņu un nodot apgūtās zināšanas tālāk. Mācību process pamatā notiek vienībās, apgūstot praktiskās iemaņas.

Arī Latvijas instruktori strādāja Libērijas Kājnieku mācību centrā, kas izvietots bijušajā raidkompānijas «Amerikas balss» ēku kompleksā. Libērijas armija ir salīdzinoši neliela — ap 2000 karavīru jeb viena kājnieku brigāde. Ja tā ir kvalitatīva armija un kontingents ir labi apmācīts, ar to vajadzētu pietikt. Vēl valstij ir arī nelieli krasta apsardzes un robezsardzes spēki. Laikā, kad Ģirts tur bija pēdējoreiz, daļa kājnieku bija misijā pie valsts robežas ar Kotdivuāru, lai palīdzētu robezsargiem. «Tas ir ļoti nemierīgs rajons, no Kotdivuāras puses valsti mēģina ievest kontrabandu lielā apjomā. Tādēļ

armijai nākas daļēji pildīt arī robezsardzes funkcijas.»

Pašiem sava galva uz pleciem

Libērijai un Latvijai ir vairākas kopīgas iezīmes. Šajā Rietumāfrikas valstī dzīvo ap 2 miljoni iedzīvotāju (pirms nemieru sākšanās valsts iedzīvotāju skaits gan pārsniedza 3,5 miljonus, taču kara laikā liela daļa libēriešu valsti pameta, vēl daļa gāja bojā; miljoniem cilvēku genocīds gan tur nav bijis). Arī valsts teritorija ir aptuveni tikai par trešdaļu lielāka nekā Latvijas platība. Šo iemeslu dēļ libēriešiem ir īpaši interesanti salīdzināt abas valstis un to attīstības ceļus un pieredzes. «Viņus interesē, kā mēs Latvijā esam veidojuši savu militāro sistēmu, mācoties no ASV, britiem, Skandināvijas valstīm, taču neko nekopējot burtiski, bet ņemot to, kas noder mūsu apstākļos. Līdzīga pieeja ir arī pašiem libēriešiem — viņiem neko nevar uzspiest. Mēs izstāstām, kā ir pie mums, un viņi tad diezgan kritiski izvērtē un skatās, kas ir piemērots pašiem. Ja kaut kas tiks uzspiests, libērieši vairs nejutīsies atbildīgi par savu darāmo.» Līdzīgi rīkojas arī ASV padomnieku grupas speciālisti — viņi piedalās apmācību procesā un ikdienas darbā, stāstot, kā tā vai cita lieta tiktu darīta ASV, savukārt istā risinājuma izvēle paliek libēriešu ziņā.

Turpinājums 14. un 15. lpp.

Daļa mācību notika ārā, piemēram, veidojot smiltīs taktiskos maketus.

Klasē kursanti apgūst Latvijas un ASV instruktoru sniegtās teorētiskās zināšanas.

Situācija Libērijā jau kopš 2003. gada ir visumā mierīga. Taču valstī joprojām ir ļoti daudz pamestu un neapdzīvotu māju, kuru saimnieki kara un nemieru laikā devušies bēgļu gaitās. Šīs mājas tā arī stāv tukšas — neviens jauns iemītnieks tās neiekāro, jo tajās dzīvojušie istie saimnieki kādreiz varbūt atgriezīsies. Naktīs gan policija joprojām patrulē galvaspilsētas Monrovijas ielās un izveido kontrolpunktus, taču tas pārsvarā tiek darīts kārtības uzturēšanai. Policisti pārbauda vietējos, vai tie nav alkohola reibumā, vienlaikus kārtības sargu klātbūtne nepieciešama, lai arī naktī kontrolētu un nomierinātu satiksmi, jo Libērijā auto-braukšanas kultūra līdzinās Turcijas vai Ēģiptes tradīcijām, stāsta Ģirts Aleksis.

Libērija — vislabākā valsts pasaulē!

Libērieši nepavisam neesot kautrīgi un pieticīgi. «Laikam jau tas ir raksturīgi visai Āfrikai. Mēs kā ziemeļnieki esam ļoti pieticīgi, sevi nekad nepaslavēsim. Libērijā ir pavisam citādi — tur dominē dažādi pārspilējumi. Piemēram, stāv maziņš konteiners, bet virsū rakstīts «Starptautiskais biznesa centrs». Ja reklāma — tad tajā noteikti būs uzsvērts: «Ar mums tu būsi vislabākais, tu būsi uzvarētājs!» Arī vietējās izcelsmes blogos internetā tiek rakstīts — viss ir lieliski, fotogrāfijās viss ir izskaisti — ņāts. Īstenībā gan tā neesot. Faktu piepūššana notiek arī valdības līmenī. Pirms izbraukšanas Ģirts lasījis — pirmā armijas

misija no Kotdivuāras ir veiksmīgi atgriezies. Prasījuši amerikāņiem — izrādās, visi vēl ir uz robežas, bet valdība jau noziņojusi, ka misija sekmīgi beigusies. Tajā pašā laikā libērieši esot lieli gudrinieki un savā būtībā ļoti darbīgi. Bezdarba procents valstī ir augsts, taču teju katrs mēģina kaut ko darīt, rušīnāties pa zemi, veidot mazus biznesiņus.

Libērijā joprojām nav vienota elektrotīkla, līdz ar to runāt par vērienīgu rūpniecību ir pārāgri. Tomēr valstij ir ievērojami resursi, ko izmantot attīstībai. Piemēram, Libērijas valdībai ir līgums ar riepju ražotāju «Firestone», kam tiek piegādāts libēriešu audzētais kaučuks. «Tur ir patiešām milzīgas gumijkoku plantācijas. Pa ceļam uz nodarbibām katru dienu gar tām nācās braukt. Man bija liels pārsteigums, ka kaučuks īstenībā ir balts!» Libērijai ir arī ievērojamas dzelzsrūdas atradnes, ko izstrādā ārvalstu kompānijas, daļu no peļņas atdodot valstij. Interesanti, ka Libērijā atrodamas arī lielas rīsa plantācijas, ko izveidojuši Ķīnas uzņēmēji, kas izaudzētos rīsus eksportē uz savu dzimteni. Samērā nesen valsts teritoriālojos ūdeņos atrasta nafta un izveidotas naftas platformas. Pēc miera iestāšanās Libērijā ir atcelts dimantu eksporta embargo. Tas viss kopumā nodrošina valstij sekmīgas attīstības priekšnoteikumus.

Latviskā kūlas dedzināšana un Sarkanā luktura rajons

Libērijā ir tikai divi gadalaiki — vienā ir karsts un sauss, otrā — karsts un slapjš. Valsts atrodas tā sauktajā zaļajā Āfrikā, un zāle tur aug ļoti strauji. Bez modernas tehnikas ar to galā tikt nav iespējams, tādēļ libērieši izmantojot arī Latvijā ļoti zināmas un pārbaudītas metodes — dedzina kūlu. «Laikam viņiem ir arī latviešu gēni,» smeja Ģirts. Gadu gaitā šī metode ir ļoti izstrādāta,

Libērijas Kājnieku mācību centrs atrodas agrākajā «Amerikas balss» ēku kompleksā ar raidtorni.

Štāba virsseržants Ģirts Aleksis un vecākais instruktors Mārtiņš Kupčs kopā ar amerikāņu militārajiem instruktoriem.

un dedzināšanas process tiek perfekti kontrolēts. Lietus sezona Libērijā sākas aprīlī — maijā. «Tad laiks visumā ir līdzīgs ļoti siltai Latvijas vasarai. Pa dienu saule, naktī gāž lietus — ar katru dienu arvien vairāk. Tomēr temperatūra nepārsniedz 30—40 grādu robežas, un tas ir izturami, nav jau tukšneša klimats. Bieži no okeāna uzpuš arī spirtāks vējiņš.» Toties sausajā gadalaikā Libērijā tikpat kā neesot kukaiņu.

Lai gan brīvā laika bijis maz, šo to no Libērijas štāba virsseržantam Ģirtam Aleksim izdevies apskatīt. Pabūts «Mamba Point» — augstākajā klintī okeāna krastā līdzās Monroviyai. No tās var redzēt «pasaules otru lielāko» ostu, vismaz tajā reģistrēto kuģu ziņā, kas patiesībā ir pavisam maziņa un tukša. Netālu ir arī vietējā Vestpointa — mazs zemes pleķītis starp upes ieteku un okeānu, kur skārda būdās dzīvo ap 80 000 cilvēku — gandrīz bez jebkādam komunikācijām. Vestpointa esot nedroša vieta — ne tikai baltajiem, bet visiem, kas nav savējie. Ģirts Aleksis bijis arī Sarkanā lukstura rajonā, turklāt katru dienu. ««Red Light district» ir vietējais tirgus, kam katru dienu braucām cauri ceļā uz nodarbībām. Ļoti kolorīta vieta, taču nosaukums mums varētu būt maldinošs — tas radies tāpēc, ka tur savulaik bijis pirmais luksofors pilsētā,» stāsta Ģirts. Savukārt viens no amerikāņu instruktoriem, kurš divreiz dienējis Afganistānā kopā ar latviešiem un mēdzis teikt: «Ar jums es operācijās jutos drošāk!» — aizvedis viņu uz Mērkaķu salām. Pagājušā gadsimta 50.—70. gados kāda farmācijas firma tur saredusi šimpanzes eksperimentiem. Kad sākušies nemieri, firma Libēriju pametusi, bet šimpanzes izvestas uz salām upes iztekā. Tā kā šimpanzes nav vietējie

dzīvnieki, uz šīm salām izveidojies savdabīgs primātu anklāvs, ko mēdz apmeklēt tūristi un arī vietējie. Izkāpt krastā gan ir liegts — dzīvnieki var uzbrukt un pat saplošīt «iebrucējus».

Tūrisms gan Libērijā pagaidām ir mazattīstīts. Monroviajā ir tikai piecas Eiropas līmeņa viesnīcas ar atbilstošām ērtībām un arī cenām — par numuru te jāmaksā aptuveni 160 ASV dolāri dienakti, kas vietējiem ir kosmiska summa.

Misijas ļauj saprast savas stiprās puses

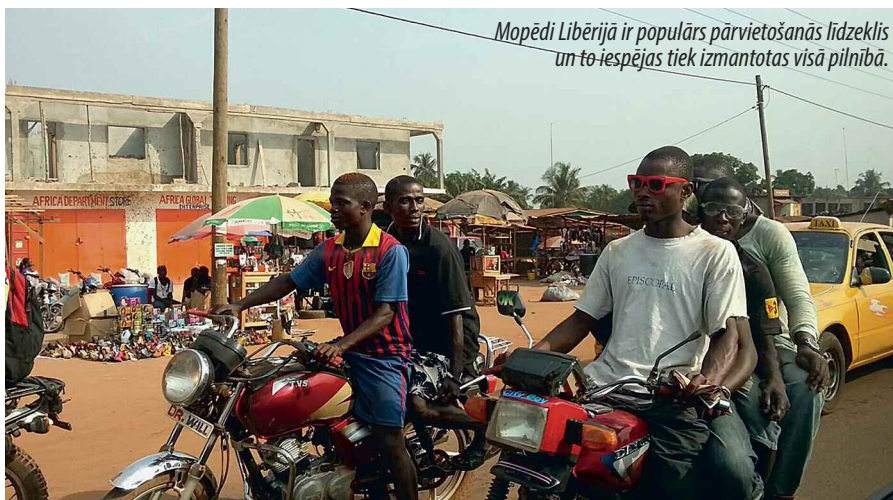
Rezumējot abās Libērijas misijās paveikto un pieredzēto, štāba virsseržants Ģirts Aleksis atzīst — arī Latvijai tas bijis interesants eksperiments, kas ļāvis saprast, cik paši pa šiem gadiem esam iemācījušies un ko patstāvīgi spējam nodot citiem. «Manuprāt, no projektiem — viendienišiem — nav lielas jēgas. Lielāks guvums ir tikai no ilgtermiņa projektiem, vismaz pāris gadu

garumā, lai paši var izvērtēt rezultātu.» Ja Latvija turpinās savu palīdzības misiju Libērijā, viņš labprāt tajā piedalītos arī turpmāk. «Pirmo reizi bija vairāk tāda kā taustišanās tumsā, lai saprastu, ko viņi vēlas mācīties un kā mēs to vislabāk varam pasniegt. Otrajā reizē jau skatījāmies dziļāk, ko un kā mācīt tālāk, kā veiksmīgāk izmantot instruktorus Libērijas armijā.» Protams, ilgāka sadarbība — tas vispirms ir finanšu jautājums, nepieciešams arī izstrādāt daudz plašāku tēmu loku. Jebkurā gadījumā — sadarbība ar Libēriju vēl ir tikai pašā sākumā.

Ģirts Aleksis savas militārās karjeras laikā ir pārliecinājies — Latvijas instruktoru apmācības programma ir ļoti laba, tā ļāvusi uzkrāt lielisku pieredzi. Bruņoto spēku instruktori strādā kā mentori Afganistānā, apmāca arī instruktorus Moldovas armijā. «Tas ir viens no kvalitātes rādītājiem — tu ne tikai pats zini, ko un kā darīt, bet arī vari nodot savas zināšanas tālāk. Jo būtiskākajās lietās visas armijas funkcionē līdzīgi. Var atšķirties doktrīnas, bet izpildes fāze faktiski neatšķiras.» Būdam Libērijā, štāba virsseržants ir pārliecinājies — Latvija ir uz pareizā ceļa. «Būtiskākais ir ieguldījums izglītībā. Armijai nav jābūt lielai, taču ir jāiegulda izglītībā — tas karavīru dara daudz vērtīgāku.» Šķiet, pie šī secinājuma pamazām nonāk arī Libērijas bruņotie spēki. **IS**

Tipiska Libērijas ielas sastāvdaļa ir neskaitāmie veikaliņi un ielu tirgoņi.

Mopēdi Libērijā ir populārs pārvietošanās līdzeklis un to iespējas tiek izmantotas visā pilnībā.

«Ēnu diena»

Aizsardzības ministrijā un Nacionālajos bruņotajos spēkos

Šā gada 13. februārī, Ēnu dienā, vairāki desmiti skolēnu izvēlējās iepazīt karavīra profesiju, gan sekojot aizsardzības nozares amatpersonu, vienību komandieru un karavīru ikdienas gaitām, gan apmeklējot militārās vienības.

Aizsardzības ministru Arti Pabriku ēnoja pieci skolēni — Marija Šumilo no Rīgas 33. vidusskolas, Jānis Roberts Krišjānis no Limbažu 3. vidusskolas, Jeļizaveta Aleksandrova no Rīgas 71. vidusskolas, Katrīne Krūmiņa no Liepājas valsts 1. ģimnāzijas un Laura Kadile no Jelgavas valsts ģimnāzijas.

«Ēnas» iepazīnās ar aizsardzības ministra, Ministra biroja un Ministru kabineta darbu, uzzināja vairāk arī par dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos, jo pēcpusdienā ministrs kopā ar skolēniem devās uz Mārupes novadu, kur viesojās Zemessardzes 17. pretgaisa aizsardzības bataljonā. Viņiem pievienojās arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra «ēnas».

Ar Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbu šogad iepazīnās sešas «ēnas» – Jaunsargu pašpārvaldes vadītājs Pauls Maurers, pašpārvaldes vadītāja vietnieks izglītības nozarē Juris Jēkabs Tomašūns, pašpārvaldes vadītāja vietnieks sabiedrisko attiecību un kultūras nozarē Jānis Sarmis Bajinskis, Sandra Bērziņa un Inga Bērziņa no 209. Limbažu jaunsargu vienības, kā arī Kārlis Černajns no 508. Bauskas jaunsargu vienības.

Jaunsargi tikās ar centra vadību, iepazīnās ar iestādes funkcijām un uzdevumiem un piedalījās sanāksmēs, kā arī uzzināja, kā top žurnāls «Tēvijas Sargs» un raidījums «Laiks vīriem?».

Savukārt Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Raimonda Graubi ēnoja seši skolēni, kuri bija izrādījuši īpašu interesi iegūt jaunas zināšanas par bruņotajiem spēkiem un komandiera dienaskārtību — Edijs Keisters no Rīgas angļu ģimnāzijas, Ēriks Dinga no Smiltenes ģimnāzijas, Liene Vilsone no Dobeles valsts ģimnāzijas, Kārlis Apalups no Vecpiebalgas vidusskolas, Mārtiņš Tomsons no Bauskas 2. vidusskolas un Toms Grigorjevs no Balvu valsts ģimnāzijas. Jaunieši kopā ar bruņoto spēku komandieri apmeklēja Aizsardzības ministriju un Ādažu bāzē izvietotās vienības – Sauszemes spēku kājnieku brigādi, Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolu, kā arī 3. reģionālo nodrošinājuma centru. Komandiera «ēnas» viesojās arī Ādažu bāzes sporta kompleksā, kur apskatīja alpinisma sienu.

Vairākas «ēnas» darbojās arī citās regulāro spēku un Zemessardzes (ZS) vienībās.

Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona komandieri majoru Māri Utinānu, 2. kājnieku bataljona komandieri majoru Ventu Lapsenbergu un Kaujas atbalsta bataljona komandieri pulkvežleitnantu Gunāru Kauliņu ēnoja Ilgvars Dzedulis no Cēsu pilsētas pamatskolas, Marta Dalke no Valmieras valsts ģimnāzijas, Ralfs Armanis no Sesavas pamatskolas, Nauris Loze un Rihards Jakobs no Cēsu 1. pamatskolas, Jēkabs Jānis Kalniņš no Rojas vidusskolas, Bruno Babincevs no Rīgas angļu ģimnāzijas, Edmunds Vaikulis no Daugavpils 12. vidusskolas un Alina Krieviņa no Mārupes vidusskolas.

Ar Gaisa spēku aviācijas bāzes Aviācijas eskadriļas Glābšanas dienesta posma glābēju darbu iepazīnās Artūrs Saulītis no Pļaviņu novada ģimnāzijas.

Jūras spēku flotiles patruļkuģa P-05 «Skrunda», mīnu meklētāja M-05 «Viesturs» un štāba un apgādes kuģa A-53 «Virsaitis» kuģa komandierus ēnoja jaunieši no Liepājas A. Puškina vidusskolas, Aizputes pagasta pamatskolas, Mārupes vidusskolas, J. Čakstes Liepājas pilsētas vidusskolas un Grobiņas ģimnāzijas.

Savukārt Krasta apsardzes dienesta Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra koordinators darbu ēnoja četri skolēni no Alsungas vidusskolas, Liepājas Valsts tehnikuma, Druvas vidusskolas un Rīgas valsts 3. ģimnāzijas.

Instruktoru skolas komandiera ikdienu ēnoja Dārta Āboliņa no Jaunpiebalgas vidusskolas, Dārta Lozda no Valkas ģimnāzijas un Ervīns Žagars no Balvu valsts ģimnāzijas.

ZS 22. kājnieka bataljona komandieri ēnoja Liene Zirdziņa no Smiltenes ģimnāzijas, Imants Dūdelis no Valmieras valsts ģimnāzijas. ZS 27. kājnieka bataljona komandieri ēnoja Sandro Sičs no Palsmanes pamatskolas. ZS 46. kājnieka bataljona komandieri ēnoja Zane Jansone no Ventspils 4. vidusskolas, Edijs Dāvids, Edgars Podgurskis, Kristis Ērkšķis un Linda Kalniņa no Ventspils profesionālās vidusskolas. ZS 54. inženiertehniskā bataljona komandieri ēnoja Toms Zvirbulis no Aizkraukles novada ģimnāzijas un Daniels Krēgers no pamatskolas «Rīdze». ZS 56. kājnieku bataljona karavīru dienestu ēnoja Oļegs Skripņiks no Rīgas 21. vidusskolas. ZS Studentu bataljona karavīru darbu ēnoja Andris Jeromonoks no Rugāju novada vidusskolas, Pauls Veide no Rīgas 49. vidusskolas, Dmitrijs Ivanenko no Rīgas 95. vidusskolas un Marina Gutere no Ādažu vidusskolas.

Sagatavojuši **Laura Dūša**.

Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Gadiem ilga labdarības kustība

Taivo Trams

Foto — ???

Ista labdarība neprasa skaļus vārdus un atzinību — tā nāk no sirds, un vienīgais gandarījums ir paša devēja izjūtas un varbūt arī paldies no saņēmēja. Tomēr šajā gadījumā vēlamies pastāstīt par kādu ilggadīgu labdarības procesu (par akciju to nevar nosaukt tā ilglaiības dēļ), proti, par Aizsardzības ministrijas (AM) un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) pārstāvju sniegto atbalstu Latvijas bērnu namiem, audžuģimenēm un vienkārši visiem tiem cilvēkiem Latvijā, kuri nonākuši grūtā situācijā.

Sāka ar bērnu namiem

Pirmais mēģinājums sniegt palīdzīgu roku kādam, kam tas vajadzīgs visvairāk, noticis jau 2004. gadā, stāsta AM Sociālo lietu nodaļas vecākā referente Aija Staņus. Toreiz ministrijas un NBS Apvienotā štāba cilvēki pirms Ziemassvētkiem nolēma savu iespēju robežās palīdzēt kādam no Latvijas bērnu namiem. Izvēle krita uz Lauberes bērnu namu. Labdarības akcijas laikā cilvēki ziedoja naudu, par ko izdevniecībā «Zvaigzne ABC» tika iegādātas pasaku grāmatas. Ziedotāju atsauce

bija tik liela, ka papildus iecerētajam grāmatu apjomam Lauberes bērniem izdevās sagādāt arī saldumus un citas dāvanas. Pirmajā labdarības akcijā aktīvi iesaistījās un to atbalstīja arī NBS virskapelāns Elmārs Pļaviņš (toreiz vēl kapelāns).

«Var teikt, ka ar to maisam gals bija vaļā. Un jau pavisam drīz cilvēki saprata, ka ir vērts palīdzēt ne tikai svētku laikā, bet arī ikdienā — ja ir tāda iespēja,» atzīst A. Staņus. Laika gaitā šajā kustībā ir jau radušies isti aktīvistu — te Aija Staņus īpaši uzteic AM Arhīva nodaļas meitenes, taču liels paldies sakāms visiem, kas iesaistījušies labdarības procesā.

Drīz vien pirmajai akcijai sekoja dzijas kamoliņu vākšana tā paša Lauberes bērnu nama vajadzībām. Savukārt bērnu nama iemītniekiem Daugavpils apkaimē NBS un AM darbinieki gādāja grāmatas, skolai nepieciešamās mantas, spēles un tamlīdzīgas lietas.

Kad pirmā pieredze palīdzīgas rokas sniegšanā bija apgūta, akcijas organizētāji

pamazām nonākuši pie secinājuma, ka krietni lielāku un, iespējams, pat noderīgāku palīdzību var sniegt, ikdienā padomājot par pavisam vienkāršu lietu — vai daudzās mantas, kas savulaik iegādātas un tā arī isti nav izmantotas vai arī vairs nav nepieciešamas, patiešām jāmet ārā? Varbūt tās var vēl labi kalpot kādam citam, kam tās tiešām ir vajadzīgas? Tā labdarības procesā iesaistītie uzsākuši mazlietotu un lietotu, bet saimniecībā joprojām veiksmīgi izmantojamu mantu vākšanu. Šis labās gribas žests sen pārāudzis vienreizējas vai periodiskas akcijas robežas un kļuvis par pastāvīgu procesu.

Kad viss pilns — vedam prom

Mantu vākšana notiek nepārtraukti, un cilvēki no AM un NBS štāba nogādā tās īpaši atvēlētā telpā — akcijas štābiņā. Kad tas ir pilns, tiek sarunāts busiņš un viss savāktais nogādāts kādai no Latvijas pašvaldībām, stāsta Aija Staņus. Pirmo reizi savāktais mantu vezums vests uz Burtnieku novadu, pēc tam kārtā nākusi Mērdzenes pagastam, bet nu jau vairākas reizes AM un NBS dāvinājumi ceļojuši arī uz Daugavpils novadu. «Priecē, ka cilvēki Latvijā ir uzzinājuši par mūsu aktivitātēm un nu jau reizēm arī paši mūs uzrunā un stāsta par savām vajadzībām.» Tā, piemēram, samērā nesen AM vērsušies pārstāvji no Viesītes novada.

Labā sadarbība izveidojusies arī ar Latvijas audžuģimenēm. Viens no pirmajiem pozitīvajiem piemēriem šajā jomā bija sadarbības uzsākšana ar Latgales audžuģimeņu atbalsta biedrību «Muna sāta».

«Ar Latgales audžuģimeņu biedrību ir ļoti viegli sadarboties. Viņi paši ir ļoti organizēti, biedrība darbojas plašā teritorijā, tādēļ var sniegt palīdzību daudzām ģimenēm,» uzsver Aija Staņus. «Mēs ļoti labprāt atbalstām audžuģimenes. Tie nav cilvēki, kas dažādu iemeslu dēļ varbūt arī paši ir daļēji vainojami savās likstās. Šie cilvēki ir uzņēmušies ceļu un skaistu misiju, kas pilnīgi objektīvi prasa arī papildu materiālo ieguldījumu. Vai katrs no mums būtu gatavs to darīt? Turklāt lielākā daļa bērnu, kas nonāk šajās ģimenēs, ir daudz pārdzīvojuši, un ne jau to labāko. Mēs šajā sadarbības laikā esam uzklaušījuši daudz smagu stāstu.»

Visus, kas iesaistījušies palīdzības sniegšanā, īpaši priecē atgriezeniskā saikne. Piemēram, Burtnieku novada pašvaldība pēc palīdzības saņemšanas atsūtīja fotogrāfijas un aprakstu par ģimenēm, kam palīdzēts. «Tur bija ģimenes ar mūsu sarūpētajām mantām — bērnu ratiņiem, šujmašīnām un

citām saimniecībai noderīgām lietām. Šī saikne ir ļoti svarīga — tā apliecina, ka mūsu devums strādā un palīdz kādam citam atvieglot viņa ikdienu,» teic Aija Staņus. Tikpat svarīgi ir saprast, ka AM un NBS sarūpētā palīdzība tiek tiem cilvēkiem, kuriem tā ir visnepieciešamākā. Labs piemērs ir jau minētās biedrības «Muna sāta» rīkotā loterijas izloze vērtīgākajām mantām, piemēram, gultai. «Šos sadzīves priekšmetus nesadalīja starp pietuvinātākajiem, bet izlozēja to vidū, kam tās patiešām ir visvajadzīgākās.»

Aicināti jauni partneri

Protams, šādas aktivitātes ir iespējamas tikai ar AM un NBS vadības atbalstu. «Ir ļoti svarīgi, ja vadība pasaka, ka šī iniciatīva ir vajadzīga un atbalstāma. Galu galā tie tomēr nav mūsu tiešie pienākumi. Taču tajā pašā laikā šī, manuprāt, ir viena no labākajām iespējām, kā armija un ar to saistītie cilvēki miera laikā var sniegt savu atbalstu sabiedrībai,» uzskata Aija Staņus.

Labdarības kustība, kas sekmīgi aizsākusies AM un NBS, turpināsies arī uz priekšu, un Aija Staņus aicina visus lasītājus padomāt pirms kādas mantas vai lietas izmešanas — varbūt tā ir pavisam labā kārtībā un var vēl ilgi kalpot kādā citā ģimenē. Te nav nekādu ierobežojumu — nodot var visu saimniecībā noderīgo.

Aija Staņus aicina sazināties ar viņu arī pašvaldību vai organizāciju pārstāvjus, kas savukārt var nodot palīdzību tiem, kuriem tā nepieciešama. Pie viņas var vērsties arī cilvēki, kurus piemeklējušas pēkšņas nelai mes, piemēram, iedzīve gājusi zudumā ugunsgrēkā.

**Lai to izdarītu, lūdzam zvanīt
pa tālruni 67335170 vai 26524157
vai lietot e-pastu
aija.stanus@mod.gov.lv.**

Konflikts Atlantijas okeāna dienvidos — Folklendu karš

Šī gada martā Atlantijas okeāna dienvidos esošajās Folklenda Salās notiks referendums. Tā rezultātam, kā uzsvēr daudzi politiskie komentētāji, ir jāpieliek punkts Lielbritānijas un Argentīnas vairāk nekā gadsimtu ilgušajam strīdam par šo salu teritoriālo piederību, kas ir viena no spilgtākajām koloniālisma laikmeta atbalsīm mūsdienās. Abu valstu konfliktam par šo salu grupu ir sena vēsture, un līdz šim tā bijusi pārbagāta ar savstarpējiem diplomātiskiem un arī militāriem uzbrukumiem.

Folklenda salu arhipelāgā ietilpst apmēram 3000 dažāda lieluma salu, kas atrodas Atlantijas okeāna dienvidos, 450 kilometru attālumā no Argentīnas krastiem. Argentīnā šo arhipelāgu dēvē par Malvinu salām un jebkuru norādi uz tām kā Folklenda salām uzskata par diplomātisku apvainojumu. Šobrīd salām ir Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes aizjūras teritorijas statuss. Salās darbojas vietēja pašpārvalde, un arhipelāgu apdzīvo nedaudz vairāk par 3000 pārsvarā angļiski runājošu iedzīvotāju. Galvaspilsētas Stenlijas osta ir stratēģiski svarīgs kravu tranzitpunkts ceļā no Atlantijas uz Kluso okeānu. Salu arhipelāgā atrodas arī divas britu jūras kara bāzes.

Šīs tolaik neapdzīvotās salas tika atklātas 17. gadsimta vidū, taču pirmās tirdzniecības apmetnes briti tur iekārtoja tikai 18. gadsimta beigās. Jau toreiz uz salām pretendēja arī Francija un Spānija, un ar Spāniju gandrīz izcēlās karš, jo tās kontrolē tobrīd atradās lielākā daļa no Dienvidamerikas, tai skaitā Argentīna. Laikā no 1770. gada līdz 1814. gadam salu arhipelāgu pārmaiņus pārvaldīja Lielbritānija un Spānija, turklāt abas valstis to uzskatīja par savu teritoriju. 1816. gadā Argentīna pasludināja savu neatkarību, un arī šī valsts pieteica teritoriālās pretenzijas uz salu arhipelāgu. 19. gadsimta 30. gados Lielbritānija salās izvietoja savu kara floti un izveidoja jūras kara bāzi, līdz ar to pārņemot kontroli pār arhipelāgu un faktiski nostiprinot savu ietekmi visā Atlantijas okeāna dienvidu daļā.

Jautājums par salu teritoriālo piederību aktualizējās pēc Otrā pasaules kara. 1945. gadā Argentīna tobrīd tikko izveidotajai Apvienoto Nāciju Organizācijai (ANO) paziņoja, ka joprojām uzskata Malvinu salu

arhipelāgu par savu teritoriju un darīs visu, lai pārņemtu pār to kontroli, atsaucoties uz ANO rezolūciju par neatkarības piešķiršanu koloniālajām teritorijām. Lielbritānija atbildēja, ka salu iedzīvotājiem, kas pārsvarā bija britu izcelsmes, pašiem būtu jānobalso par atdalīšanos no metropoles.

1982. gadā strīdi par salu teritoriālo piederību pārauga bruņotā konfliktā starp abām valstīm. Gadu iepriekš bruņotā apvērsuma rezultātā varu pārņēmušais Argentīnas diktators Leopoldo Galtjeri nolēma stiprināt savu varas prestižu nācījas acīs ar kontroles pārņemšanu pār šo strīdus teritoriju. 1982. gada 2. aprīlī salās izsēdās Argentīnas bruņoto spēku desants, kas pēc neilgas kaujas piespieda kapitulēt tur esošo britu jūras kājnieku garnizonu. Jau nākamajā dienā ANO Drošības padome pieņēma rezolūciju, kurā pieprasīja nekavējoties izvest no salām argentīniešu karaspēku, faktiski atzīstot Argentīnu par agresorvalsti. Pret šo lēmumu ANO Drošības padomē balsoja Panama, no balsojuma atturējās četras valstis, ieskaitot PSRS. Lielbritānija nekavējoties nosūtīja uz Atlantijas okeāna dienviddaļu savu jūras kara floti, lai atgūtu kontroli pār salām.

1982. gada 7. aprīlī Lielbritānija paziņoja par salu blokādi, solot nogremdēt jebkuru Argentīnas kuģi, kas pietuosies arhipelāgam tuvāk par 300 jūdzēm. 1. maijā sākās karadarbības aktīvā fāze. 2. maijā Lielbritānijas zemūdene nogremdēja Argentīnas jūras kara flotes kuģi «General Belgrano», rezultātā bojā gāja 323 argentīniešu kara jūrnieki. Tas bija lielākais argentīniešu zaudējums konflikta laikā. Pēc šī zaudējuma Argentīnas kara flotes kuģi saņēma pavēli atgriezties savās bāzes vietās, un līdz militārā konflikta beigām jūras kaujām starp abām valstīm bija epizodisks raksturs.

Argentīna mēģināja savā kontrolē

pārņemt gaisa telpu virs arhipelāga, ar kara aviācijas palīdzību cenšoties traucēt britu jūras kara flotes darbību. Britu kara flote veiksmīgi īstenoja salu arhipelāga blokādi, līdz ar to visā konflikta laikā argentīniešu karaspēka apgāde salās bija slikta. Savukārt britu bruņotie spēki gatavojās desanta operācijām pašā arhipelāgā. 21. maijā sākās britu jūras kājnieku izcelšanās arhipelāga lielākajā salā — Austrumfolklendā. Britu spēkiem izdevās tur izveidot placdarmu, kuru salās esošajam argentīniešu armijas kontingentam likvidēt nebija pa spēkam pat ar militārās aviācijas palīdzību. 28. maijā sākās britu armijas apakšvienību uzbrukums Stenlijas virzienā. Sīvas cīņas turpinājās līdz pat 14. jūnijam, kad arhipelāga galvaspilsētā bloķētais argentīniešu garnizons bija spiests kapitulēt. Oficiāli karš beidzās 20. jūnijā, kad britu armijas apakšvienības savā kontrolē pārņēma visu salu arhipelāgu. Lielbritānija šajā konfliktā zaudēja 258 kaujās kritušus karavīrus, Argentīnas puse — 649. Pēc oficiālās Starptautiskā Sarkanā Krusta sniegtās informācijas, britu gūsta nokļuva ap 11 000 argentīniešu karavīru.

Militārā konflikta rezultātā Lielbritānija atguva savā kontrolē Folklenda salu arhipelāgu, bet britu militārā uzvara nostiprināja valsts kā jūras lielvalsts prestižu, kā arī vairoja nacionālo pašlepnumu un premjerministres Mārgaretas Tečeres autoritāti. Argentīnā, savukārt, sakāve tika uztverta kā nacionālais apvainojums. Zaudējums karā lika atkāpties diktatoram L. Galtjeri, un tas bija militārās huntas gals šai valsti. Līdz pat mūsdienām argentīniešu sabiedrībā nav vienprātības, vai toreiz vajadzēja sākt militāro operāciju, lai atgūtu salas. Tomēr vēl neviena šīs valsts valdība nav atteikusies no pretenzijām uz šīm teritorijām.

Sagatavojis Juris Ciganovs.

Mans «Kristapiņš» ir ierindnieks!

Klase — KBV
Tips — piekrastes patrulkuģis
Būves gads un vieta
 1964. gads, Zviedrija
Tehniskie dati
Garums — 16,2 m
Platums — 3,61 m
Iegrime — 1,2 m
Dzinēji — TDM 100 E
 Volvo-Penta,
 jauda 250—275 ZS
Ātrums mezglis —
 max-20
Latvijas JS ieskaitīts
 1993. gadā

Liene Ulbina,

Krasta apsardzes dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste.
 Foto — no RJC un Veras Gribačas-Valteres personiskā arhīva.

Nepārspilēšu, ja teikšu, ka katrs rīts Veras Gribačas-Valteres mājās iesākas ar lūgšanu: «Jūras māte, sargā! Nāc krastā ar labu ziņu...» Ar to kuģa KA-01 «Kristaps» komandai tiek sūtīti labestības un gaišuma pilni aizsardzības vārdi. Iespējams, ka šāda gādība ir palīdzējusi kuģim, un šā gada 26. februārī Latvijas teritoriālajos ūdeņos tas sagaida savu 20 gadu jubileju, lai gan tā patiesais vecums ir krietni lielāks — 49 gadi.

Par Jūras spēku flotiles (JSF) kuģa KA-01 «Kristaps» krustmāti 1993. gadā iecēla Latvijas Teātra zelta fonda aktrisi Veru Gribaču-Valteri.

«Kristaps» ir krasta apsardzes tipa kuģis, kas no Zviedrijas saņemts kā dāvinājums. Jubilāra ikdienas uzdevumi gadu gaitā palikuši nemainīgi — ne tikai nodrošināt valsts aizsardzību militāra konflikta gadījumā, bet arī rūpēties par cilvēku drošību jūrā, t.i., vienmēr būt 20 minūšu gatavībā, lai

nepieciešamības gadījumā veiktu nelaimē nonākuša cilvēka glābšanas darbus jūrā vai sniegtu atbalstu kādam peldlīdzeklim, kā arī gādāt par dabas resursu saglabāšanu — sadarbībā ar Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes inspektoriem kontrolēt zvejniecības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu.

Šobrīd kuģa bāzes vieta ir Rīga. Uz tā dien divas komandas, un kuģi jau nepilnus divus gadus komandē **virslieņants Reinis Markots**, kas Nacionālajos bruņotajos spēkos dien jau devīto gadu. Dienesta gaitas uz kuģa «Kristaps» viņš raksturo šādiem vārdiem: «KA-01 ir mūžīgais kaujas zirgs, jo cauru ziemu atrodas dežūrā un ir gatavs izeit jūrā pat visnelabvēlīgākajos apstākļos, kad lielāki kuģi to nespēj, turklāt vienmēr sveiks atgriežas ostā — it kā kāds allaž stāvētu klāt un sargātu «Kristapu» un tā komandu.»

Līdz šim uz kuģa dienējuši 12 komandieri, to skaitā divas sievietes.

Viens no pirmajiem kuģa komandieriem **kapteinleitnants Andris Skribis** tagad ir Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra priekšnieks. Ateroties dienesta gaitas uz KA-01, viņš teic: «Nejaušības dēļ pāris nedēļas pirms obligātā dienesta beigām nonācu uz KA-01. Uzreiz iepatīkās un izšķiros par palikšanu dienestā. Izjūtas nevar ne izstāstīt! Ko es ieguvu, dienējot uz šī kuģa? Saprātu, ka mazs cinītis gāž lielu vezumu, neraugoties uz tā vecumu. Uzskatu, ka joprojām «Kristapa» klases kuģi ir ļoti piemēroti glābšanas darbiem un kuģošanai Baltijas jūrā, jo tiem ir laba jūras spēja, piemēram, 1997. gadā «Kristaps» devās pārgājienā pa Baltijas jūru uz Bornholmu 4 m augstos viļņos.»

Kuģa «Kristaps» krustmāte Vera Gribača-Valtere dzimusi Jelgavā. Neskatoties uz savu cienijamo vecumu — 85 gadiem, viņa joprojām aizrautīgi gādā par jūrnīeku garīgo saikni ar pārējo Latvijas sabiedrību.

Augusi strēlnieka ģimenē un bijusi vienīgais bērns. Tēvs bijis kluss un mierīgs, bet mamma — stingra. Audzināta vienkārši un

jau agrā bērnībā radināta pie darba — lasījusi kumelītes un nesusi uz Auces pili nodot.

Veriņa par sevi stāsta, ka draugiem atverot durvis līdz galam, taču ir jābūt arī robežai. «Nāciet iekšā, bet es sevi sargāju,» — līdzībās šo attieksmi viņa attiecina arī uz savu loloto kuģi.

Kuģa krustmāti, kura savējo vidū iesaukta par jūras Veriņu, reiz pārņēmušas šaubas, vai tik šim godam, proti, gādāt par kuģu un tā komandas drošību, nav izvēlēta latviešu izcilā aktiera Ēvalda Valtera dēļ? Jo isi pirms kuģa iesvētībām tika izdots Inta Baltarāja (Ēvalds Valters) dzejoļu krājums «Rusiāde». Veriņa atzīstas, ka «Kristapa» dēļ jutusies arī kā atraitne, jo vienmēr lielākos Jūras spēku pasākumos kuģis ir bijis vai nu dežūrā, vai ārpus Latvijas. Bet tas, pēc viņas domām, nemazina kuģu un tā komandas nopelnus. Kuģa krustmāte uzskata, ka vienmēr ir jāprot būt ierindā un jāpilda uzticētie pienākumi. «Mans «Kristapiņš» ir ierindnieks,» acīm mirdzot un ar lepnumu sirdī saka jūras Veriņa.

Kuģa krustmāte domās ir kopā ar savu kuģi un tā komandu ne tikai svētku reizēs, bet arī ikdienas dienesta gaitās, jo jūras stihijā, pēc Veriņas domām, ik mirklis var būt liktenīgs.

*Ar zvērestu iesākas dienesta dienas,
 Lai soļi un sirdis saskaņā sienas.
 Vai postenī apvāršņus raugām no klāja,
 Vai svinīgā jūrnīeku godsardzē stājam,
 Rēc viļņi vai svētku salūti dārd,
 Mūs vieno Latvijas svētais vārds.*

Valdis Rūja

*Daudz laimes dzimšanas dienā,
 «Kristap»!*

Kuģa krustmāte un komanda — Voldemārs Vinbergs, Ainārs Jonāns un Roberts Skopinovs, 1988. gads.

NBS 2013. gada čempionāts florbolā

2013. gada 23.—25. janvārī Rīgā notika Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts florbolā, kuru kā parasti rīkoja NBS Sporta klubs. Tajā piedalījās 14 komandas, kuras dalījās attiecīgi 1. un 2. līgā. 1. līgā šogad bija pieteikušās 6, bet 2. līgā — 8 komandas.

Ņemot vērā pagājušā gada pieredzi, kad uz čempionātu bija pieteikušās 19 komandas, tika pieņemts lēmums čempionātu rīkot trijās, nevis divās dienās. Tas ļāva turnīru sarīkot kvalitatīvāku, spēļu grafiku sadalot apakšgrupās, nevis spēlēt vienmīnusa sistēmā, kad komandas pirmā spēle (zaudējuma gadījumā) var būt arī pēdējā. Organizatoru mērķis bija noskaidrot labāko florbola komandu Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS), ļaujot komandām izspēlēt vairāk savstarpējo spēļu un nodrošinot pēc iespējas godīgāku sistēmu, tā līdz minimumam samazinot iespēju, ka potenciāli spēcīgāka komanda vienas neveiksmes gadījumā zaudē visas iespējas cīnīties tālāk.

Pirmajā čempionāta dienā tika iesāktas apakšgrupu spēles, bet jau otrajā — noskaidrotas komandas, kas čempionāta noslēdzošajā, trešajā dienā savā starpā cīnīsies par konkrētām vietām — 1. līgā par 1.—6. vietu, bet 2. līgā par 1.—8. vietu.

24. janvāra vēlā pēcpusdienā pusfināla spēlēs tika noskaidrotas tās komandas, kuras cīnīsies par 2013. gada čempiona titulu.

1. līgā komandas izlozes kārtībā tika sadalītas A un B apakšgrupās. A grupa: Štāba bataljons (ŠB), Nacionālā aizsardzības akadēmija (NAA), Militārā policija (MP). B grupa: Gaisa spēku atbalsta bāze (GS AB), Sauszemes spēku kājnieku bri-

gāde (SZS KBde), Zemessardzes studentu bataljons (StBN). Pēc grupu spēlēm pirmajā pusfinālā tikās GS AB ar ŠB komandu, un spēcīgāki izrādījās GS AB karavīri, uzvarot spēlē ar 3:1.

Otrajā pusfināla spēlē spēkiem mērojās NAA ar MP komandu. Kadeti izrādījās spēcīgāki, uzvarot ar minimālu pārsvaru — 2:1.

25. janvārī, kad turnīrā jau bija noskaidroti 5.—6. vietas ieguvēji, par 3. vietu čempionātā cīnījās ŠB un MP komanda. MP karavīri savā cīņā ar rezultātu 2:1 spēja uzvarēt fiziski spēcīgo un neatlaidīgo ŠB komandu. Interesanti, ka apakšgrupu spēlē pirmajā dienā no abām komandām pārāki bija ŠB karavīri.

Fināla spēlē tikās NAA ar GS AB. Kā viena, tā otra komanda savās apakšgrupās bija līderi un arī pusfināla spēlēs spēja uzvarēt pretiniekus, līdz ar to bija skaidrs, ka fināla cīņa būs spraiga un interesanta. Abas komandas līdz šim nebija piedzīvojušas zaudējumu. Jau no pirmajām spēles minūtēm nevarēja nepamanīt, ka NAA kadeti ir fiziski ātrāki par saviem pretiniekiem. Tomēr GS AB komandā bija daudz pieredzējušu spēlētāju, kuri nelika vilties saviem līdzjutējiem un jau spēles ceturtajā minūtē (Ivans Abramovs, 20. nr.) atklāja rezultātu. Taču visai drīz NAA kadeti pārņēma spēles vadību. Pirmajā puslaikā viņi spēja ne tikai izlīdzināt rezultātu, bet arī izvirzīties vadībā ar divu vārtu pārsvaru. Otrajā puslaikā NAA komanda divkārt šoja savu vārtu guvumu, bet GS AB atbildēja tikai ar vienu vārtu guvumu. Spēle beidzās ar pārliecinošu NAA komandas uzvaru — 6:2.

2. līgā šogad čempionātā bija pieteikušās astoņas komandas, kuras izlozes kārtībā tika sadalītas divās apakšgrupās (A un B) pa četrām katrā. A grupā cīnījās Zemessardzes 55. kājnieku bataljons (55. KBN), Mācību vadības pavēlniecības komanda (MVP), Zemessardzes 3. novads (3. ZSN) un Zemessardzes 17. pretgaisa aizsardzības bataljons (17. PABN). Savukart B grupā spēkiem mērojās Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālais nodrošinājuma centrs (3. RNC), Jūras spēku flotile (JSF), Kājnieku skola (KS) un Nodrošinājuma pavēlniecības 1. reģionālais nodrošinājuma centrs (1. RNC).

Pirmajā pusfināla spēlē tikās 17. PABN komanda ar 55. KBN. Pārliecinoši ar 4:1 uzvarēja un vietu finālā nodrošināja 17. PABN.

Otrajā pusfināla spēlē tikās 3. ZSN ar MVP komandu. Līdzvērtīgā cīņā ar nelielu pārsvaru (1:0) uzvarēja 3. ZSN.

2. līgas spēlē par bronzu 55. KBN ar 0:4 piekāpās MVP komandai. Cīņa, iespējams, būtu izvērtusies citādi, ja 55. KBN komanda nespēlētu ar pieciem laukuma spēlētājiem, kaut gan visi varēja pieteikt līdz 12 spēlētājiem. Spēlējot bez maiņām, 55. KBN nebija izredžu cīnīties par trešo vietu čempionātā.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda.

Labākie NBS slēpotāji Instruktoru skolā

31. janvārī Alūksnē slēpošanas biatlona bāzē «Mežinieki» notika Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts slēpošanā. Neskatoties uz mainīgajiem laika apstākļiem, tajā piedalījās 12 komandas. Slimības dēļ savu dalību sacensībās atsauca Apvienotā štāba komanda. Kopā startam bija pieteikti 75 dalībnieki, to skaitā 17 sievietes.

Komandu vērtējumā 1. vietu izcīnīja NBS Instruktoru skola (IS), 2. vietā ierindojās Mācību vadības pavēlniecība (MVP), bet 3. vietā — Zemessardzes (ZS) 25. kājnieku bataljons. Katra vienība uz sacensībām drīkstēja pieteikt 10 dalībniekus, bet ieskaiti komandu vērtējumā deva divi labākie vīriešu rezultāti 5 km distancē, labākais vīriešu rezultāts 10 km distancē un labākais sieviešu rezultāts.

Slēpošanas čempionātā piedalījās arī Latvijas biatlona izlases līderis kareivis Andrejs Rastorgujevs no Militārās policijas (MP), kurš guva pārliecinošu uzvaru 10 km distancē, pārspējot tuvāko konkurentu, vienu no Latvijas distanču slēpošanas izlases līderiem zemessargu Jāni Paipalu, par vairāk nekā trim minūtēm. A. Rastorgujevs 10 km distancē sasniedza absolūti labāko laiku, veicot to 28 min un 30 sek. Zemessarga Jāņa Paipala laiks 31:49 (+3:19). 3. vietā ierindojās virsleitnants Valdis Bodnieks no MP — 32:32 (+4:02), kam mazliet pietrūka spēku pēdējos 5 km cīņā par 2. vietu.

Jau otro gadu pēc kārtas 5 km distancē labākais bija MP dižkareivis Kaspars Dumbris (15:18), 2. un 3. vietā — viņa komandas biedri dižkareivis Jānis Pleikšnis 16:10 (+0:52) un kareivis Atis Putnis 17:02 (+1:44).

Sieviešu grupā startēja spēcīgā Latvijas distanču slēpošanas izlases līdere virsleitnante Inga Dauškane no Nodrošinājuma pavēlniecības (NP) 3. reģionālā nodrošinājuma centra, kura guva pārliecinošu uzvaru 5 km distancē (17:42). 2. vietā ierindojās Instruktoru skolas (IS) seržante Liene Kalēja (19:16), 3. vietā — dižkareive Linda Savļaka-Bondare (MVP; 19:50).

Kā atzina čempionāta dalībnieki, distance nav bijusi viegla. Smaģāku to padarīja arī laika apstākļi, jo dienu pirms sacensībām Alūksnē sākās putenis, ar svaigu sniega kārtu pārklādamas trasi.

Individuālie

vīriešu un sieviešu grupu rezultāti

5 km distancē

V-1 — 1. dkar. Kaspars Dumbris (MP), 2. dkar. Jānis Pleikšnis (MP), 3. kar. Atis Putnis (MP).

V-2 — 1. vlt. Uģis Jakubovskis (ZS 25. KBN), 2. kpt. Guntars Cers (NBS IS), 3. vsrž. Vladimirs Misāns (Szs KBDe).

V-3 — 1. plt. Roberts Drāke (MVP), 2. civilais darbinieks Jānis Bērziņš (NP 3. RNC), 3. štvsvrž. Andris Lapsa (ŠB).

S-1 — 1. vlt. Inga Dauškane (NP 3. RNC), 2. srž. Liene Kalēja (NBS IS), 3. dkar. Linda Savļaka-Bondare (MVP).

S-2 — 1. kpt. Laima Klauža (3. ZSN), 2. vlt. Sannita Auniņa (GS AB).

S-3 — 1. civilā darbiniece Zeltīte Rūmite (KS).

10 km distancē

V-1 — 1. kar. Andrejs Rastorgujevs (MP), 2. zs. Jānis Paipals (ZS 25. KBN), 3. vlt. Valdis Bodnieks (MP).

V-2 — 1. kpr. Sandris Šika (NP 3. RNC), 2. v.zs. Kaspars Čerjaks (ZS StBN), 3. kpt. Ingus Bunkovskis (GS AB).

Profesionālā dienesta karavīru rezultāti

5 km distancē

V-1 — 1. dkar. Kaspars Dumbris (MP), 2. dkar. Jānis Pleikšnis (MP), 3. kar. Atis Putnis (MP).

V-2 — 1. vlt. Uģis Jakubovskis (ZS 25. KBN), 2. kpt. Guntars Cers (IS), 3. vsrž. Vladimirs Misāns (Szs KBDe).

V-3 — 1. plt. Roberts Drāke (MVP), 2. štvsvrž. Andris Lapsa (ŠB).

S-1 — 1. vlt. Inga Dauškane (NP 3. RNC), 2. srž. Liene Kalēja (IS), 3. dkar. Linda Savļaka-Bondare (MVP).

S-2 — 1. kpt. Laima Klauža (3. ZSN), 2. vlt. Sannita Auniņa (GS AB).

10 km distancē

V-1 — 1. kar. Andrejs Rastorgujevs (MP), 2. vlt. Valdis Bodnieks (MP), 3. kar. Artūrs Švūkstis (MP).

V-2 — 1. kpr. Sandris Šika (NP 3. RNC), 2. kpt. Ingus Bunkovskis (GS AB).

Komandu kopvērtējums

1. vietā NBS IS; 2. — MVP; 3. — ZS 25. KBN; 4. — MP; 5. — Szs KBDe; 6. — NBS KS; 7. — ZS StBN; 8. — ZS 31. AMII; 9. — GS AB; 10. — NBS ŠB; 11. — NP 3. RNC; 12. — 3. ZSN.

Virslēitnante Inga Dauškane.

2. ligā cīņā par čempiona titulu 17. PABN tikās ar 3. ZSN. Pēc pirmā puslaika minimāls pārsvars bija 17. PABN komandai, rezultāts — 1:0. Otrajā puslaikā 17. PABN guva vēl trīs bezatbildes vārtus un pārliecinoši svinēja uzvaru ar rezultātu 4:0, kļūstot par 2013. gada 2. līgas čempioniem.

Par vērtīgāko turnīra spēlētāju atzina NAA komandas kadetu Tomu Rozentālu (nr. 9), kas turnīra laikā guva 9 rezultatīvākus punktus.

Patīkamu pārsteigumu bija sarūpējuši Latvijas hokeja fanu biedrības pārstāvji, kuri abu līgu trim labākajiem spē-

lētājiem dāvāja ielūgumus uz hokeja olimpiskās atlases pirmo spēli. 1. ligā tos saņēma kadets Toms Rozentāls, NAA, virsleitnants Ivans Abramovs, GS AB, un kaprālis Mārtiņš Bite, MP. Savukārt 2. ligā — zemessargs Ansis Auzāns, 17. PABN, virsleržants Andris Palamarčuks, 3. ZSN, un kapteinis Rolands Vējš, MVP.

Sagatavojusi

NBS SK Sporta nodaļas vecākā strēlniece

dkar. Gerda Krūmiņa.

Foto — Normunds Mežiņš.

NBS florbola čempionāta rezultāti

1. līga

1. NAA
2. GS AB
3. MP
4. NBS ŠB
5. Szs KBDe
6. ZS StBN

2. līga

1. ZS 17. PABN
2. 3. ZSN
3. MVP
4. ZS 55. KBN
5. NBS KS
6. JSF
7. NP 3. RNC
8. NP 1. RNC

leskats diskusijā

par obligāto vai profesionālo karadienestu Austrijā

1989. gada krīt Berlīnes mūris, noris ievērojamas politiskās pārmaiņas, kuru sekas bija aukstā kara beigas. Arī Austrijas iedzīvotājos radās arvien pieaugoša neapmierinātība ar tajā laikā pastāvošo politisko situāciju un valsts drošību. Tās pamatā galvenokārt bija 20. gs. 70. gadu sākumā radītais Valsts aizsardzības plāns, kas nu bija pilnībā zaudējis savu aktualitāti.

2000. gadā Austrijā pie varas nāca Tautas partijas (ÖVP) un Brīvības partijas (FPÖ) koalīcija, un Ministru kabinets izveidoja komisiju, kurai tika uzdots izstrādāt jauno valsts drošības doktrīnu. To prezentēja 2000. gada 3. maijā. Komisijas sagatavotais dokuments neguva Sociāldemokrātiskās (SPÖ) un Zaļās partijas (Grüne) atbalstu. Pāpildus citiem iemesliem galvenos iebildumus izraisīja valdības noteiktais kurss uz Austrijas pievienošanās NATO. Toreizējai valdībai nebija konstitucionālā vairākuma Austrijas Nacionālajā asamblejā, respektīvi, parlamentā, tāpēc drošības doktrīna tika pieņemta 2001. gada decembrī tikai ar Tautas partijas un Brīvības partijas deputātu balsīm, bet ar to bija par maz, lai veiktu jebkādas izmaiņas valsts konstitucionālajos pamatos.

Nākamais mēģinājums panākt vienprātību par valsts drošības politiku kopumā un jo īpaši par aizsardzības sistēmu bija projekts «Austrijas bruņotie spēki 2010. gadā», ko vadīja Vīnes bijušais pilsētas galva Helmūts Cilks. 2004. gada jūnijā šī komisija iesniedza priekšlikumus, un tos atbalstīja visas parlamentā pārstāvētās partijas, tomēr arī tas nenoveda pie juridiskiem grozījumiem valsts konstitūcijā un rezultējās vienīgi ar izmaiņām Bruņoto spēku likumā. Līdz ar to komisijas gala rekomendācijas tikai daļēji ieguva likuma spēku.

Kopš 2006. gada Austrijā pie varas ir Sociāldemokrātiskās partijas un Tautas partijas koalīcija (atkārtoti ievēlēta 2008. gadā). Drošības politikas jomā šīs partijas ir vienojušas saglabāt Austrijas neitralitāti un pašreizējās valdības darbības mandāta laikā nemainīt spēkā esošo obligātā karadienesta sistēmu. Tas nepārsteidz, jo valsts neitralitāte un obligātais karadienests ir noteikti pašreiz spēkā esošajā valsts konstitūcijā.

Pārsteidzošas pārmaiņas savā 2010. gada pašvaldību vēlēšanu kampaņā šajā jautājumā solīja Vīnes pilsētas galva Mihaēls Heipls (SPÖ), kas iestājās par Austrijas Bruņoto spēku pārveidi profesionālajā armijā. Aizsar-

dzības ministrs nekavējoties pievienojās šim viedoklim. Tautas partija, kas tikai pirms dažiem gadiem pati bija ierosinājusi konstitucionālos grozījumus attiecībā uz profesionālās armijas izveidi, t.sk. pievienošanos NATO, tagad uzstāja uz valdības deklarācijas ieviešanu un šo priekšlikumu neatbalstīja.

Vēl viens mēģinājums pieņemt jaunu valsts drošības stratēģiju, kas neparedz Austrijas pievienošanos NATO un, iespējams, varētu gūt visu parlamentā pārstāvēto partiju atbalstu, ir novedis pie valdības sastādīta likumprojekta, kas kopš 2011. gada jūnija atrodas parlamenta Aizsardzības komitejā.

Lai noskaidrotu izeju no strupceļa un izvairītos no šī jautājuma ietveršanas 2013. gada rudenī paredzēto vispārējo vēlēšanu kampaņā, Austrijas valdība izlēma rīkot sabiedriskās domas aptauju.

Austrijas mūsdienu publiskajā diskusijā drošības politikas jautājumiem nav īpaši liela nozīme. Ikvienam Austrijā ir skaidrs, ka valsts aizsardzība nebūs nākamajos desmit gados galvenais Bruņoto spēku uzdevums. Aptauja ietvēra jautājumus ne tikai par obligātā karadienesta, bet arī par alternatīvā civildienesta saglabāšanu, līdz ar to bija sagaidāmas visdažādākās atbildes no tiem Austrijas iedzīvotājiem, kuri nepārstāv pašreizējā obligātā karadienesta sistēmu. Pirms aptaujas organizētā propaganda bija koncentrēta, no vienas puses, uz Bruņoto spēku papildu uzdevumiem dažādu katastrofu seku likvidēšanā un uz alternatīvā civildienesta uzdevumiem, no otras puses.

Iespējams, tieši tāpēc, ka līdz šim glābšanas dienestu un alternatīvo civildienestu

darbs katastrofu seku likvidēšanas operācijās ir bijis augsti novērtēts, aptaujas dalībnieku vairākums nolēma balsot par esošās sistēmas saglabāšanu.

Ir skaidrs, ka militārie un valsts aizsardzības jautājumi, kā arī Austrijas Bruņoto spēku dalība miera uzturēšanas operācijās nebija šāda lēmuma pieņemšanas galvenie iemesli.

2013. gada 20. janvārī Austrijā notikusi sabiedriskās domas aptauja par obligāto karadienestu apstiprināja valsts konstitūcijā noteikto kārtību, ka Austrijas Bruņotie spēki arī turpmāk tiks organizēti pēc obligātā karadienesta sistēmas.

Taču ir skaidrs, ka pašreizējai obligātā karadienesta sistēmai ir nepieciešamas reformas, bet valsts atvēlētais finansējums (0,7 procenti no IKP) nedod daudz iespēju esošās sistēmas uzlabošanai.

2013. gada janvārī aizsardzības ministrs izveidoja darba grupu, kas nodarbosies ar jauniesaucamo apmācības organizēšanas un to dienesta sadzīves jautājumu sakārtošanu. Tās starposma ziņojums ir sagaidāms šī gada februāra beigās.

Šogad Austrijā pavasarī notiks četras reģionālās vēlēšanas un rudenī — Nacionālās asamblejas vispārējās vēlēšanas. Šis ir interesants laiks, kas var sagādāt dažādus negaidītus pārsteigumus arī attiecībā uz valsts drošības un aizsardzības politiku kopumā. **ES**

Sagatavojis plkv. **Jergs Ašēnbrenners**,
Austrijas militārā žurnāla «Truppendienst»
galvenais redaktors.
Tulkojis **Kārlis Lidaks**,
NBS rezerves virsleitnants.

Kā izglāba Latvijas armijas sapieru pulka karogu

Katrai Latvijas armijas atsevišķai vienībai līdz 1940. gadam bija savs karogs. Bet tie visi aizgājuši nebūtībā, 1940./1941. gadā padomju armijai pārņemot Latvijas armiju. Tikai viens karogs ir izglābts un tagad redzams Latvijas Kara muzejā Rīgā.

Pulka vēsture īsumā ir sekojoša. Virsleitnants Vecpulis 1919. gada 1. februārī izveidoja sapieru rotu, kuru tā paša gada 18. jūlijā pārformēja par 1. inženieru sapieru bataljonu. Tas tika likvidēts 1919. gada 9. augustā. 1919. gada 29. jūlijā nodibināja 1. atsevišķo sapieru rotu (Kurzemes inženieru rotu) un 2. atsevišķo sapieru rotu (Vidzemes inženieru rotu). 1919. gada 8. augustā izveidoja Latgales inženieru rotu, bet 12. novembrī — Zemgales inženieru rotu. 1921. gada 14. maijā minētās rotas apvienoja sapieru bataljonā, kuru vadīja pulkvežleitnants Andrejs Vanags. 1927. gada 16. aprīlī bataljonu pārformēja par pulku. Tā gadadienu atzīmēja 12. augustā. Pulka nozīmi apstiprināja 1923. gada 4. martā. Karogu (pēc Hermaņa Grinberga meta) pulks saņēma 1923. gada 12. augustā. 1940. gada 8. septembrī sapieru pulku izformēja, un tā karogs nokļuva jaundibinātajā 24. teritoriālā latviešu strēlnieku korpusa atsevišķajā sapieru bataljonā, kas dislocējās Ogrē. Vienības mītne atradās Ogrē, Mednieku ielā 10. Mītnē izcēlās ugunsgrēks, kā tas gadījās, par to pagaidām ziņu nav. Pulka karogs nesadega, bet korpusa komandierim tika ziņots, ka karogs sadedzis. To ar tiešu vai netiešu līdzdalību izglāba

pēdējais sapieru vienības komandieris pulkvedis Juris Brieže. Izglābto karogu viņš glabāja dažādās vietās, jau sirmā vecumā šo noslēpumu uzticot meitai Lilijai. Viņa karogu glabāja līdz 1992. gadam un tad to nodeva Latvijas Kara muzejam.

Sagatavojis **Gunārs Kušķis**.

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās, kā arī internetā www.abone.pasts.lv un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — Ls 0,50
6 mēnešiem — Ls 3,00
12 mēnešiem — Ls 6,00

Abonēšanas cena ārvalstīs:

Eiropā 12 mēnešiem — EUR 41,00
ASV 12 mēnešiem — USD 68,00
Kanādā 12 mēnešiem — CAD 70,00
Austrālijā 12 mēnešiem — AUD 73,00

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391 vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

«Dievs, Tēvija, pulks» Latvijas armijas Jātnieku pulks

Juris Ciganovs,

Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks.
Foto — no LKM krājuma.

Mūsdienu armijās šāda karaspēka veida vairs nav. Militārās tehnoloģijas un militāri tehniskais progress ir padarījis šo gadsimtiem ilgi populāro karaspēka veidu par neatbilstošu modernajam karam. Runa ir par kavalēriju — ilgus gadsimtus ātrāko un draudīgāko ieroču šķiru. Sava neilga, bet spilgta kavalērijas vēsture ir arī Latvijas armijai.

Latvijas bruņoto spēku kavalērijas vienību aizsākums meklējams pirmajās valsts pastāvēšanas dienās. 1919. gada 5. janvārī Jelgavā no Latvijas Republikas Pagaidu valdībai uzticīgajiem nedaudzajiem karavīriem izveidoja pirmo lielāko topošās Latvijas armijas karaspēka vienību — no divām rotām sastāvošo Atsevišķo latviešu bataljonu Oskara Kalpaka vadībā. Bataljonam Jelgava drīz vien bija jāpamet un jāturpina atkāpšanās Liepājas virzienā. Haosa un vīspārējā apjukuma apstākļos vienai no bataljona vienībām izdevās savākt no blakus esošajām vācu armijas vienībām diezgan lielu skaitu zirgu. 18. janvārī Pagaidu valdības apsardzības ministrs Jānis Zālītis uzdeva bijušajam krievu armijas rotmistram Arnoldam Artum-Hartmanim uzsākt jātnieku vienības formēšanu. Par formēšanas vietu

izraudzījās Tāšu Padures muižu Aizputes apriņķī. Īsā laikā izdevās saformēt 80 jātnieku eskadronu. Tāšu Padures muižā atradās vācu armijas noliktavas, un tas atvieglāja topošās jātnieku vienības apgādi ar kavalērijas ekipējuma priekšmetiem. Pirmo jātnieku vienību nosauca par Atsevišķā latviešu bataljona Atsevišķo jātnieku nodaļu. Sākumā nodaļā bija viens jātnieku eskadrons. Jau 24. janvārī pieņāca pavēle vienu jātnieku vadu Aleksandra Lēvinga vadībā sūtīt uz Rudbārziem, kur atradās O. Kalpaka komandētā bataljona štābs. Pirmās kaujas kristības Jātnieku nodaļa saņēma februāra beigās kaujā pie Lēnas muižas, kur arī cieta pirmos zaudējumus. 1. martā frontē atrodas jau viss Jātnieku nodaļas eskadrons.

6. martā no vācu landesvēra pie Atsevišķā latviešu bataljona ar savu kavalērijas vienību pārgāja rotmistrs Oto Goldfelds. Šo vienību ieskaitīja Jātnieku nodaļā kā 2. eskadronu, bet 19. aprīlī Jelgavā sāka formēt trešo nodaļas eskadronu.

1919. gada 15. maijā visus trīs eskadronus apvienoja vienā lielākā vienībā — 1. jātnieku divizionā, pakļaujot to 1. atsevišķās latviešu brigādes virsvadībai. Par divizona komandieri iecēla kapteini A. Lēvingu, par štāba priekšnieku — kapteini A. Artum-Hartmani. 19. maijā divizionā izveidoja ceturto, Ložmetēju, eskadronu. Divizona vienības izvietojās Vecpiebalgas apkārtnē, Carnikavā un Jūrmalas rajonā garnizona dienesta pildīšanai.

Jātnieku vienības veidojās arī Ziemeļlatvijā. 1919. gada 26. aprīlī Ziemeļlatvijas brigādes komandieris pulkvedis Jorgis Zemitāns uzdeva kapteinim Alfrēdam Jurkam uzsākt Ziemeļlatvijas atsevišķā eskadrona formēšanu, par formēšanas vietām nosakot Rūjienu un Valku. Pēc Cēsu kauju beigām šo līdz galam neizveidoto vienību izformēja, eskadrona cilvēku un zirgu sastāvu izdalot starp Vidzemes un Latgales atsevišķajiem eskadroniem.

1919. gada jūlijā sākumā virsleitnants Aleksandrs Akermanis no brīvprātīgajiem saformēja Lubānas jātnieku nodaļu, kura vēlāk pārveidojās līdz eskadrona lielumam, un to pārdēvēja par Lubānas brīvprātīgo eskadronu.

1919. gada 11. jūlijā, apvienojot Atsevišķo latviešu brigādi un Ziemeļlatvijas brigādi, izveidoja vienotu Latvijas armiju. Sākās brigāžu vienību pārformēšana pēc vienotiem standartiem un kaujas organizācijas. Restrukturizācija skāra arī kavalērijas vienības. Tobrīd Latvijas armijā tika formētas trīs divīzijas: Kurzemes, Vidzemes un Latgales. Rudenī sāka formēt ceturto — Zemgales divīziju. Katrai divīzijai piedalīja vienu jātnieku eskadronu, nosaucot tos attiecīgās divīzijas vārdā. Latvijas armijas jātnieku vienības cīnījās Latgales frontē pret lieliniekiem un piedalījās arī kaujās pret P. Bermonta karaspēku Zemgalē un Kurzemē pie Liepājas. Pavisam par varonību Neatkarības kara laikā ar Lāčplēša Kara ordeni apbalvoti 50 jātnieku rindās cīnījušies karavīri. Šajās cīņās krita 18 Latvijas armijas kavalēristi.

Jātnieku pulka karavīri, atgriežoties no pārgājiena. 1932. gada pavasaris.

Pēc Neatkarības kara beigām sākās Latvijas armijas pāreja uz miera laiku štatiem. Organizatoriskās pārmaiņas skāra arī kavalērijas daļas. 1921. gada 5. martā no visiem atsevišķajiem divīziju eskadroniem izveidoja vienu, lielāku, kavalērijas vienību — Jātnieku pulku. Kā dislokācijas vieta pulkam bija izraudzīta Daugavpils. Jātnieku pulks bija vienīgā Latvijas armijas daļa, kuras dislokācijas vieta Daugavpilī bija ārpus cietokšņa. Organizatoriski pulks neietilpa nevienā lielākā karaspēka vienībā un pozicionējās kā atsevišķa ieroču šķira līdzās kājniekiem, kara flotei un tehniskajām vienībām. Operatīvā un apgādes ziņā Jātnieku pulks bija pakļauts Zemgales divīzijas komandierim un štāba priekšniekam. Sākumā pulkā bija saformēti pieci jātnieku eskadroni. 1922. gadā no atsevišķo eskadronu ložmetēju vadiem saformēja Ložmetēju eskadronu. Bez šiem ierindas eskadroniem vēl pulkā bija sapieru komanda, sakaru vads, saimniecības komanda, remonta eskadrons un instruktoru eskadrons. Atšķirībā no pārējām Jātnieku pulka vienībām, kuras dislocējās Daugavpilī, 1924. gadā izveidotais remonta eskadrons bija izvietots Svētes muižā pie Jelgavas. Šī eskadrona uzdevums bija sagatavot Latvijā un ārvalstīs nopirkto zirgus dienestam kavalērijā. 1925. gadā Jātnieku pulkā izformēja 5. jātnieku eskadronu, bet 1932. gadā pulkā parādījās 2. ložmetēju eskadrons.

1928. gadā pulkā no jauna izveidoja 5. jātnieku eskadronu un izvietoja to Jelgavā,

atstatus no pārējām pulka vienībām, kas palika savā iepriekšējā izvietojuma vietā Daugavpilī. Šis eskadrons operatīvā ziņā bija pakļauts Jātnieku pulka komandierim, bet apgādes ziņā — Jelgavas garnizona priekšniekam, kas vienlaikus bija arī 3. Jelgavas kājnieku pulka komandieris. Viena no Jelgavā izvietotā Jātnieku pulka eskadrona funkcijām bija jātnieku godasardzes vienības nodrošināšana dažādos reprezentācijas pasākumos valsts svētku un ārvalstu delegāciju viesošanās laikā. Šī eskadrona personālsastāvs parasti piedalījās militārajās parādēs Rīgā.

Pulka personālsastāva skaitliskais lielums bija mainīgs, jo pulkā dienēja obligātā militārā dienesta karavīri, tomēr no 1921. gada līdz 1940. gada vasarai pulka vidējais skaitliskais sastāvs bija 800—900 vīru.

1922. gada 9. jūlijā Latvijas tirgotāju savienība dāvināja pulkam karogu, uz kura bija izšūta Jātnieku pulka devīze «Dievs, Tēvija, pulks». Tā paša gada 15. decembrī apsardzības ministrs izdeva pavēli par vienības karavīru piederības zīmes — Jātnieku pulka krūšu nozīmes — izveidošanu. Tiesības nēsāt pulka krūšu nozīmi varēja iegūt visi pulkā pusgadu nodienējušie karavīri.

Laikā pēc Pirmā pasaules kara Eiropā valdošā militāri teorētiskā doma paredzēja kavalērijai vienu no vadošajām lomām iespējamā nākotnes karadarbībā. 20. gs. 30. gados, sevišķi šo gadu otrajā pusē, jau bija redzams, ka bruņoto spēku attīstībā arvien vairāk pieaug tehnisko spēku veidu loma un kavalērijas nozīme kļūst mazāka. Gandrīz visu Eiropas valstu armiju vadības sāka plānot savu kavalērijas vienību transformāciju, saprotot, ka jātnieku daļas pamazām kļūst par anahronismu un iespējamajā nākotnes karadarbībā tās nespēs konkurēt ar motorizētajām vai tanku daļām. Līdzīgu plānošanu uzsāka arī Latvijas armijas vadība. Jātnieku pulks kā bruņoto

spēku struktūra tika saglabāta, bet bija paredzēts, ka tas piedzīvos lielas transformācijas, proti, ar laiku Jātnieku pulks no kavalērijas vienības pārtaps par motorizēto strēlnieku daļu. 20. gs. 30. gadu beigās jātnieku eskadronos sāka veidot riteņbraucēju un motociklistu rotas, tāpat bija paredzēts, ka ziemas laikā šīs rotas pārtaps par slēpotāju vienībām. Tomēr šo jaunrades darbu pārtrauca 1940. gada vasaras notikumi.

Pēc Padomju Savienības īstenotās Latvijas okupācijas un tās teritorijas inkorporācijas PSRS sastāvā 1940. gada jūnijā un augustā sākās neatkarīgās Latvijas valstisko struktūru iznīcināšana. Likvidēta tika arī Latvijas armija: bruņojums, viss kustamais un nekustamais īpašums nonāca Sarkanās armijas rīcībā, daļu no armijas bijušajiem karavīriem atlaida, daļu no bijušās Latvijas armijas pārveidotā veidolā nonāca Sarkanajā armijā kā 24. teritoriālais strēlnieku korpuss. Šajā laikā sākās pirmās represijas pret bijušajiem neatkarīgās Latvijas armijas karavīriem. 1940. gada septembrī Jātnieku pulku pārveidoja par 24. teritoriālā strēlnieku korpusa 20. kavalērijas pulku. Šim veidojumam bija citāds liktenis nekā pārējām korpusa vienībām, kuras turpināja savu pastāvēšanu līdz 1941. gada vasarai. Kavalērijas pulku pēc kāda politiska rakstura incidenta kā politiski neuzticamu karaspēka vienību steigšus izformēja 1941. gada februāra beigās. 1941. gada 23. februārī visiem korpusā pārskaitītajiem bijušajiem Latvijas armijas karavīriem bija jādod zvērests padomju varai — jāparaksta sarkanarmiešu svinīgais solījums. Jātnieku pulkā šis «pasākums» aizkavējās, jo zvēresta dienas rītā tika konstatēts, ka pa nakti kāds ir iznīcinājis 20. kavalērijas pulka sarkano karogu... Tas bija politisks skandāls, pēc kura pulks drīz beidza pastāvēt. **▣**

Jātnieku pulka karavīri šķēršļu joslā. Daugavpils apkārtnē. 20. gs. 30. gadi.

Robežsargu ģenerāli atceroties

Militarizētās robežapsardzības priekšnieks pulkvedis Ludvigs Bolšteins. 20. gs. 20. gadu otrā puse.

Edīte Sondoviča

Foto — no Valsts robežsardzes arhīva un no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Latvijas armijas ģenerālis Ludvigs Bolšteins ir zengalietis, dzimis Sesavas pagasta Vējakraģā. Kāds bijis 52 gadu garā mūža gājums? Skolas gaitas pagastskolā un Jelgavas ģimnāzijā, tad studiju gadi cariskās Krievijas Pēterpils universitātē Fizikas un matemātikas fakultātes Dabaszinību nodaļā. Lai kļūtu par īstu vīru, Ludvigs Bolšteins brīvprātīgi iestājās armijā. Sekoja Pirmais pasaules karš, latviešu strēlnieku bataljonu organizēšana, dienests 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku bataljonā, no 1916. gada — pulkā. Kara biedri kļuva par domubiedriem, arī leģendārais Fridrihs Briedis un Pēteris Dardzāns. 1918. gada vasarā viņš bija Maskavā un centās palīdzēt pulkvedim Briedim cīņā pret lieliniekiem. Vēlāk L. Bolšteins atgriezās dzimtajā pagastā un līdz ar Latvijas valsts proklamēšanu ieradās Rīgā valdības rīcībā. «Noderēs taču iegūtā militārā pieredze,» domāja trīsdesmitgadīgais virsnieks. Uzdevums veidot militāru vienību Ventspilī izrādījās neizpildāms politiskās

sitācijas dēļ. Viņš kopā ar 12 Latvijai uzticīgiem vīriem pievienojās uz kuģīša «Maiga» esošajiem valdības pārstāvjiem, kuri ieradās no Rīgas, un 9. janvārī nonāca Liepājā, kur tobrīd valdīja pilnīgs apjukums. Brīdī, kad likās — viss zaudēts, drosmīgais zengalietis iepazīna sev garā līdzīgu karavīru — virsleitnantu Antonu Grāmatiņu (1891., Beļava, — 1969., Londona), kurš īsi pirms kara bija beidzis Varšavas universitātes Juridisko fakultāti un pēc tam cīnījies 2. Rīgas latviešu strēlnieku bataljonā. Abi strēlnieki drīz vien lauza uzticības ledu liepājniekos, un 25. janvārī Rudbāržos ieradās 35 apbruņoti vīri. Varētu sacīt — tik maz! Bet tas bija pirmais solis uzvaras virzienā, pirmais reālais atbalsts Oskaram Kalpakam. Ludvigu Bolšteinu Aizsardzības ministrija iecēla par jaunformējamo spēku priekšnieku Liepājā, taču tas netraucēja sekot notiekošajam frontē un piedalīties Latvijas bruņoto spēku veidošanā. Pēc Latvijas armijas noformēšanas 1919. gada 10. jūlijā pulkvedis — leitnantu L. Bolšteinu armijas virspavēlnieks D. Simansons iecēla par 9. Rēzeknes kājnieku pulka komandieri. Dāvāto uzticību viņš pilnībā attaisnoja. Divi Lāčplēša Kara ordeņi par drošsirdību cīņās ar bermontiešiem: III pakāpe (Nr. 60) par 3.—10. novembra kaujām un Torņakalna atbrīvošanu; II pakāpe (Nr. 12) par gūtajām uzvarām pie Smārdes un Tukuma, padzēnot bermontiešus no Kurzemes.

Pēc Latgales atbrīvošanas no lieliniekiem pulkvedis L. Bolšteins demobilizējās un atgriezās savā Bērzmuižā. Viņa rūpju lokā bez saimniecības atradās Aizsargu organizācija dzimtajā pusē. Tomēr L. Bolšteins bija vairāk karavīrs nekā zemnieks, un 1928. gadā viņš uzņēmās militarizētās robežapsardzības, bet no 1935. gada Robežsargu brigādes komandiera pienākumus. Ģenerālis L. Bolšteins ar saviem vīriem 12 gadus sargāja Latvijas robežu.

20. gs. deviņdesmitajos gados, tiekoties

ar bijušajiem robežsargiem, dzirdēju daudz labu vārdu par ģenerāli, par viņa godavīra stāju, patriotismu, drosmi un cilvēcību. Viņa strēlnieku laika cīņu biedrs Pēteris Dardzāns piezīmēs «Dieva plaukstā» novērtējis arī L. Bolšteina tālredzību valsts drošības jautājumos un vēlmi nostiprināt Latvijas robežu, kas diemžēl neguva nedz ģenerāļa Baloža, nedz Kārļa Ulmaņa atsaucību.

Četras dienas pēc Latvijas valsts okupācijas 1940. gada 21. jūnijā ģenerālis Ludvigs Bolšteins izdarīja virsnieka cienīgu izvēli...

Kopš 1990. gada 21. jūnijā, komandiera nāves dienā, kad viņu godināja pirmskara Latvijas robežsargi, ik gadu Brāļu kapos, lai noliktu ziedus, ierodas atjaunotās valsts robežsargi. Pēc tam viņi dodas uz «Pūces» dzirnavām Imulas krastā, kur ģenerāļa Bolšteina mazajā vasaras namiņā notiek sarunas par cilvēka sūtību, par godu un sirdsapziņu, par pieticību un pienākumu, par kalpošanu savai valstij. Bet Sveču mēneša 5. dienā ik gadu robežsargi ģenerāļa atdusas vietā Brāļu kapos baltajā sniegā liek ziedus valsts karoga krāsās un dedz sveces piemiņai. 2013. gada 5. februāris bija Ludviga Bolšteina 125. dzimšanas diena, un viņa piemiņu mūsu robežsargi godināja gan Rīgā, gan Rēzeknē, kur mācās nākamie Latvijas robežsargi. **ES**

Robežsargi un viņu tuvinieki atceras ģenerāli Ludvigu Bolšteinu. 2013. gada 5. februāris.

Senās inku impērijas mantojums

PERU

Maču Pikču apkārtnes ainava.

Edmunds Vītols,

atv. NBS virsnieks. Foto — no autora personiskā arhīva.

Turpinājums. Sākums «Tēvijas Sarga» 2012. gada novembra un 2013. gada janvāra numurā.

Naktī nekāda labā gulēšana nesanāca, jo ik pa brīdim lūkoju, cik ir pulkstenis, lai nenogulētu savu reisu uz Kusko, un domās jau vairākkārt ierados lidostā, reģistrējos pirmajam šā rīta lidojumam, nodevu bagāžu, atlidoju, atradu bagāžu, braucu ar taksi pa kalnu ceļiem, lai paspētu uz vilcienu... Un tā — vairākas reizes. Cēlos 4.00 un 4.20 jau sēdēju taksi. Lidošana notiek ar vietējās aviokompānijas reisu no salīdzinoši nelielas vietējo pārlidojumu lidostas, kur mudžgan vietējie, gan arī tūristi. Neskatoties uz lielo ļaužu burzmu lidostā, man veiksmīgi izdevās atrast īsto rindu un nokārtot izlidošanas formalitātes. Pēc brīža jau sēdēju lidmašīnā un vēroju pasažierus, kas nāk ieņemt savas vietas. Tā vien šķita, ka sēžu sabiedriskajā autobusā, jo daži ļaudis ieradās, kā no tirgus laukuma nākuši, nopotējušās drēbēs un lielām paunām pār plecu.

Lidojuma laikā iemigu, tāpēc pārlidojums man pagāja kā brauciens liftā. Toties pirms izkāpšanas mobilizējos «zemajam startam», jo tagad viss bija atkarīgs no tā, cik ātri tikšu ārā no lidostas un sarunāšu auto, kas mani vedīs pāri kalniem un lejām uz staciju, kur mani gaida ceļabiedri, lai dotos uz Maču Pikču.

Paveicās, ka uztrāpīju vietējam taksistam, kas saprot angļiski (vismaz — man tā likās). Pēc brīža jau sēdēju takša aizmugurējā sēdekļi un mēs traucāmie kalnu virzienā. Jāatzīmē, ka, izkāpjot no lidmašīnas, es atrados 3400 m augstumā, bet nekādas

straujas augstuma maiņas radītas diskomforta sajūtas nemanīju. Šoferis uz angļu valodā uzdotajiem jautājumiem atbildēja ar garu un sirsnīgu stāstījumu spāņu valodā. Es klusēju, bet, kad viņš ik pa brīdim paskatījās aizmugurējā skata spogulī, es pasmaidīju un saprotoši māju ar galvu.

Aiz loga pazibēja pēdējie mūsu civilizācijas klātbūtni apliecinošie objekti, tādi kā benzīna uzpildes stacija un raidstacijas tornis. Auto brauca pa vijīgiem kalnu ceļiem — augšup un lejup, garām mazākiem un lielākiem ciematiņiem, kur viss izskatījās kā pirms vairākiem gadsimtiem. Nav elektrības, mājokļi ceļa malās veidoti no māla ķieģelišiem, kurus daudzviet redz kā tējamies saulē. Ar sajūsmu vēroju ainavas, kas ik pa brīdim strauji mainījās. Apzinoties, ka esmu augstkalnu reģionā, tikai šoreiz ne kaut kur Himalajos, bet Andos, pārsteidza līdzības ar iepriekš redzēto Ziemeļindijā, Nepālā un Butānā. Vēroju braucamos uz trīs riteņiem, kuriem stūre ir kā motorolleram, bet aizmugurē novietotā

kaste domāta pasažieriem. Āzijā šo lēto braucamo tautā dēvē par tuktku. Likās divaini, kā šis transportlīdzeklis nokļuvis kalnu reģionā pilnīgi citā pasaules malā. Arī ceļmalā esošo māju būvēšanas tehnoloģija bija tieši tāda pati kā Āzijā.

Bija redzams, ka šejienieši dzīvo ļoti nabadzīgi, taču rūpējas par tīrību savās mājās un apkārtnē. Vietējie valkā spilgtu krāsu apģērbu, ko rotā etnogrāfiskie raksti. Arī šis nacionālais apģērbs atgādina Himalajos redzēto. Kalnu ciematos noplukuši bērni ceļmalā spēlēja, lielākie mazos brāļus un māsas nēsā uz rokām. Jaunas māmiņas apdara saimniecības darbus, bet mazulis iesiets drēbes kulē uz muguras.

Turpinājums 32. lpp.

*Tipiska peruiete
Kusko.*

Suņi guļ gandrīz ceļa braucamās daļas vidū un jūtas iztraucēti, ja garām braucošās automašīnas signalizējot mēģina tos padzīt nost no ceļa. Iekoptās terases ar skaistiem rakstiem rotā kalnu kores, ļaudis tajās strādā. Tepat blakus ganās lamas, liekas, Dienvidamerikai raksturīgākie dzīvnieki. Himalaju kalnu ciematos redzami jaki, bet Andos — lamas, un šiem mājdzīvniekiem ir identiski nozīmīga loma vietējo ikdienā. Ceļmalā un ciematīņos, kuriem braucām garām, valdīja tīrība, nekādas grūžu kaudzes nekur nebija manāmas. Sirdi priecēja pasakainās ieleju un kalnu ainavas, dīvainās mākoņu formas un to ēnu spēles nogāzēs.

Kad taksis apstājās pie nelielas dzelzceļa stacijas, ieraudzīju, ka šaursliežu vilciens jau stāvēja ar atvērtām durvīm. Mani ceļabiedri gaidīja uz perona, kad steidzīgā soli, stiepdams savas mugursomas, es nācu no taksometra. Satikšanās bija sirsnīga. Atzinās pavadonim Hulio, ka šīs trīs dienas man pietrūka mūsu Ala Pačīno, jo bija grūtības ar komunikēšanu Limā. Uzreiz kāpām savā vagonā un apsēdāmies biļetēs norādītajās numurētajās vietās. Mans britu kolēģis atzīmēja, ka mūsu saskaņotā pārvietošanās notiek precīzi pēc grafika, tikpat kā dienesta laikā armijā. Pēc pāris minūtēm vilciens uzsāka kustību. Ceļu īsinājām, pastāstot par savām gaitām šajās dienās. Visi sirsnīgi smējās par manu pantomīmu Limā, sazinoties ar vietējiem iedzīvotājiem.

Šaursliežu vilciens savieno ārpasauli ar Maču Pikču. Ja tās nebūtu, tad uz Maču Pikču varētu nokļūt tikai pa pašu inku veidoto Inku taku, kuru izmanto daudzi ceļotāji. Senais inku ceļš uz Maču Pikču Kusko reģionā ir vispopulārākais kājām ejamais maršruts un, iespējams, visapbrīnojamākais maršruts visā Dienvidamerikā. Katru gadu ap 25 000 cilvēku veic šo 43 km garo ceļu, ejot pa inku laikos klātajiem plakanajiem akmeņiem, kas brīžiem balansē stāvas kraujas malā.

Pusotras stundas laikā vilciens, braucot gar krācošas upes gultni, noveda mūs zemāk, citā veģetācijas zonā. Kad izkāpām no

vilciens, visapkārt slējās stāvas, bagātīgi ar zaļumiem apaugušas kalnu grēdas, gaisā bija jūtams mitrums un Amazones džungļu tuvums.

Maču Pikču jeb Vecais kalns (kečvu valodā) atrodas 112 km no Kusko, un tikai 1911. gadā šo svētnīcu atklāja Hiram Bingems no Jēlas universitātes. Pirmie par šo pilsētu cietoksni savos ziņojumos rakstījuši spāņu konkistadori 1532. gadā. Vairākus gadsimtus pilsēta bija džungļu ielenkta un civilizācijai nepieejama. Maču Pikču aprīsi ir labi saglabājušās, jo spāņi to nesagrāva un neizlaupīja tikai tāpēc, ka augstu kalnos nespēja to atrast. Domājams, ka Maču Pikču bija sakrāla rakstura komplekss, kā arī mītnes vieta priesteriem un augstajām amatpersonām. Pilsētā atrodas daudzu sakrālo celtnu un 143 citu ēku drupas.

Pa ceļu serpentīnu autobuss mūs uzveda augšā līdz ieejai Maču Pikču kompleksā. Hulio pildīja gida pienākumus arī šeit. Sakumā mūs gaidīja stāvs kāpiens augšup, un tad, izejot no koku aizsega, acu priekšā parādījās klasiskais skats uz Vaina Pikču kalnu, kura pakājē bija skatāmas inku citadeles drupas. Salīdzinot ar Kusko, esam gandrīz kilometru zemāk, t. i., tuvāk jūras līmenim, jo Maču Pikču atrodas 2430 m augstumā. Sirdi atkal pārņēma savīļņojošs siltums, jo Maču Pikču skatījām klātienē.

Hulio mūs izvadāja pa dažādām kompleksa daļām — stāstīja par inku vēsturi un astronomiju. Apskatījām Saules pulksteni, Saules un Mēness tempļus un vēl vairākas

akmens konstrukcijas, kas saistītas ar astronomiju. Inki pārsteidz ar savām zināšanām par Piena Ceļu un tā zvaigznājiem. Pārsteidza arī inku arhitektūras prasmes, jo milzīgie populētie akmens blūki bez saistvielām ir ideāli savienoti savā starpā, veidojot visdažādākās būves. Lai apgādātu Maču Pikču iemītniekus ar dzeramo ūdeni, starp celtnēm izveidoti akmens kanāli, lietus ūdens savākšanai speciālos akmens rezervuāros, taču bijusi arī dzeramā ūdens apgāde no pazemes avotiem. Grūti aptvert, kā tas viss bija iespējams pilsētā, kura atrodas kalna virsotnē. Pavaicāju Hulio, no kurienes inkiem tādas smalkas zināšanas astronomijā un būvniecībā. Viņš atbildēja, ka patiesībā šīs prasmes pieder kādai daudz senākai kultūrai un celtnes uzbūvētas jau sen pirms inkiem. Pievērsot uzmanību niansēm, redzams, ka arhitektūra šeit ir atšķirīga no citām inku valdīšanas laikā tapušajām celtnēm. Arī zinātnieki nespēj dot skaidru atbildi par šī kompleksa izcelsmi un tā īsteno nozīmi inku vēsturē. Protams, versiju un hipotēžu ir daudz.

Hulio arī stāstīja, ka Maču Pikču kompleksam ir milzīga pazemes daļa ar sazarotu eju tīklu. To gan neviens neaifisē un nedara zināmu plašam sabiedrības masām, taču starptautiska zinātnieku un arheologu grupa jau daudzus gadus cītīgi strādājot tās izpētē. Gan grupas sastāvs, gan viņu atklājumi tiek turēti slepenībā. Hulio piebilda, ka šos zinātniekus un arheoloģisko izrakumu vietas apsargājot, turklāt nevis peruieši,

Atceļš bija mierīgs, bet ilgs. Devāmies uz viesnīcu Kusko, lai atpūstos un nākamo dienu veltītu leģendārās inku galvaspilsētas apskatei.

Pēc lieliskām brokastīm un kokas lapu tējas baudīšanas devāmies apskatīt pilsētu. Senā inku galvaspilsēta un koloniālās arhitektūras pērle Kusko ir visnenākā pastāvīgi apdzīvotā vieta šajā kontinentā. Vietu pilsētas būvniecībai izvēlējies pirmais inku impērijas valdnieks Manko Kapaks. Pilsētas ielās nebija daudz ļaužu, un mūs pārņēma patīkama miera sajūta, jo šeit nebija lielpilsētas kņadas, augstceltņu bloku, modernu ofisu celtnu un citu megapoles

bet citautiešu apsardze. Esam pārsteigti par tādu pavērsieni Maču Pikču kontekstā.

Kādu laiku paši paklaidinājām pa teritoriju un baudījām skaistos skatus visapkārt. Apsēdos uz gludi populēta akmens blūka un vēroju tieši pretī esošās stāvās, mežiem noaugušās klinšu sienas. Kalnu smailēs bija paslēpušās zem mākoņu cepurēm, bet daudz zemāk — kalnu pakāje pazuda miglas vālos. Tiešām sajūtas bija sirreālas. Likās prātam neaptverami, kā senos laikos bija iespējams šeit nokļūt un uzbūvēt tik lielu un perfektu cietoksni!

Jaunas tūristu grupas nāca cita pēc citas. Maču Pikču kā komerciāls objekts nes pasakainu peļņu ar savu astotā pasaules brīnuma statusu. Vietām bija redzami ierobežojoši statīvi, lai atturētu tūristus no ložņāšanas pa sienām. Kamēr vieni cenšas saglabāt un atjaunot Maču Pikču, tikmēr ļaužu masas plūst uz šejieni un ar savu klātbūtni nodara senpilsētai lielākas briesmas nekā iespējama zemestrīce vai nogrūvums. Vērojot tūristu pūļus, ik pa brīdim atgaiņāju no sevis mazas melnas un uzmacīgas mušeles. Patiesās šo insektu «uzlidojuma» sekas apjautām tikai pēc vairākām stundām vai pat dienām. Domāju, ka cieta visi apmeklētāji, kas tajā dienā Maču Pikču kompleksa apskates laikā tikai bezrūpīgi atgaiņājās no mazajām mušīņām. Jau pievakarē kodumu vietas sāka uzblīst un līdzināties apdeguma čūlām. Vienam no maniem ceļabiedriem, kurš bija šortos un sandalēs, kājas bija tā cietušas, ka nākamajā dienā viņš nespēja paiet. Paaugstināta ķermeņa temperatūra bija vērojama mums visiem. Hulio par šo lietu izteicās ar smīnu, ka tas esot seno inku bioloģisks aizsardzības mehānisms, kurš līdz mūsdienām ir zaudējis savu patiesās iedarbības intensitāti.

Ieeja Maču Pikču maksā ~45 ASV dolārus. Ja kāpj Vaina Pikču, jāpieņem maksā vēl 10 dolāri. Autobuss maksā 16 dolārus turp un atpakaļ.

Inku galvenā dievība bija Saule (vīriešu dzimtē), bet Mēness bija Saules sieva. Saule — zelts, Mēness — sudrabs, attiecīgi ir arī Saules templis un Mēness templis.

Inki savu dievu altāri godinājuši ar ziediem, pārtiku, ūdens traukiem (līdzīgas ir arī Āzijas tautu reliģiskās tradīcijas). Apmeklējām St. Domingo katedrāli, kas uzbūvēta virs Korikančas tempļa. Kad spāņi iekaroja Kusko, tie sagrāvuši visu, ko vien spēja, taču vietējie iedzīvotāji nākuši uz senā tempļa gruvešiem un godinājuši šo vietu tā, it kā nekas nebūtu iznīcināts. Kad spāņi sapratuši, ka tieši šai vietai ir īpaša nozīme, virs inku tempļa drupām uzbūvēta

Salīdzinot ar Kusko, esam gandrīz kilometru zemāk, t. i., tuvāk jūras līmenim, jo Maču Pikču atrodas 2430 m augstumā.

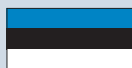
elementu. Šauras bruģakmens ieliņas, senas, bet koptas celtnes, baznīcas, mazas bodītes un liels pilsētas centrālais laukums (*Huacaypata*). Drīzāk Kusko varētu nosaukt par mazpilsētu. Ielās redzējām pavecas sieviņas ar milzīgiem krāsaina auduma saiņiem uz muguras un piemilīgiem katliņiem galvā. Hulio paskaidroja, ka viņas sarunājas kečvu (inku tiešo pēcteču) valodā, ko saprot tikai vietējie. Devāmies aplūkot seno inku celtnu paliekas, kas pārsteidza ar savu ģeometrisko precizitāti un oriģinālo konstrukciju. Ar lielu interesi apskatījām Korikančas templi, seno Saksavamanas cietoksni, kur norisinājušies inku reliģiskie rituāli. Inki Kusko bija izveidojuši sarežģītu kanālveida notekūdeņu un ūdens apgādes sistēmu. Celtnu sienās redzāmie granīta bloki bez saistvielu palīdzības piedzīti viens pie otra tā, ka, tēlaini izsakoties — matu starp tiem nevarētu iebāzt.

Dažas būves līdzinājās budisma zemēs redzētajām sakrālajām celtnēm — stūpām. Inku karogs ir varavīksnes krāsās, bet balto ceļotāju slimīgās asociācijas uzreiz rada neizpratni — kāpēc, kādā sakarā?! Hulio acīmredzot ir jau iepriekš saskāries ar šādu izpausmi, tāpēc tikai līdzjūtīgi pasmaida par šādu reakciju no nezinīgo tūristu puses. Atkal saskaramies ar liecībām un artefaktiem par inku dziļajām zināšanām astronomijā.

kristiešu katedrāle. Pēc vairākām paudzēm cilvēki vairs īsti nezināja, kāpēc uz šo vietu nākuši viņu senči. Man šis stāsts asociējās ar krustnešu rīcību Baltijā, kad tika celtas baznīcas pagānu svētvietās.

Pastaigājuši pa Kusko, mēs posāmies ceļā, lai dotos garā pārbraucienā no Kusko uz Puno, kas atrodas aptuveni 400 km attālumā. **TS**

Valsts aizsardzības attīstības plāns desmit gadiem

Plašākai sabiedrībai nesen kļuvušas zināmas Igaunijas Valsts aizsardzības attīstības plāna detaļas, kas apstiprināts 2013.—2022. gadam. Igaunijas Aizsardzības ministrijas (AM) preses dienests informē, ka šis plāns ļaus palielināt Aizsardzības spēku kaujas spējas un ieroču uguns spēku. Plāns paredz Aizsardzības spēku (AS) ātrās reaģēšanas spēku struktūru palielināt līdz 21 000 cilvēku. AS regulāro spēku vienību personālsastāvs turpmāko 10 gadu laikā palielināsies no 3100 līdz 3600 cilvēkiem. Sauszemes spēkos tiks attīstītas divas ātrās reaģēšanas kājnieku brigādes, turklāt pirmā brigāde tiks apgādāta ar kājnieku kaujas mašīnām, bruņutransportieriem un pašgājējartilērijas lielkalibra sistēmām. AS apbruņojumā paredzēts iekļaut trešās paaudzes prettanku kompleksus. Galvenais atbildīgais par teritoriālo drošību arī turpmāk būs «Kaitseliit», un zemessargu skaitlisko sastāvu plānots palielināt no 22 250 līdz 30 000 cilvēku.

Viens no jaunās šautuves stendiem.

Lai paaugstinātu komandvadības efektivitāti, būtiskas izmaiņas plānotas AS pavēlniecības struktūrā, Sauszemes spēku štābu integrējot AS Apvienotajā štābā, bet no Gaisa un Jūras spēku štābiem izveidojot vienu centrālo štābu. Līdz 2014. gadam paredzēts uzlabot sadzīves apstākļus obligātā dienesta militārpersonām, uzbūvējot pilnīgi jaunas kazarmas Tapā, Jehvi, Viru un Emari. Tiks izveidoti vairāki moderni mācību poligoni un šautuves. Februāra sākumā Viru apkaimē jau tika atklāta visā Baltijā modernākā šautuve, kas ievērojami uzlabos karavīru šaušanas apmācības procesu.

Komentējot jauno Valsts aizsardzības attīstības plānu 2013.—2022. gadam, aizsardzības ministrs Urmas Reinsalu norādīja, ka Igaunijas aizsardzības spēju pamatā joprojām ir un paliks lielā rezervistu armija, kura sastāv no obligāto militāro dienestu nodienējušiem vīriešiem un sievietēm. Ministrs arī norādījis, ka 2% iekšzemes kopprodukta novirzīšana aizsardzībai ir ne vien saistību izpilde NATO sastāvā, bet arī zināms drošības garants Igaunijai un aliansei kopumā. AS komandieris brigādes ģenerālis Riho Terrass uzskata, ka, realizējot jauno attīstības plānu, pieaugs reālās AS kaujas spējas, samazināsies armijas reaģēšanas laiks un vienlaikus mazināsies pastāvošā birokrātija.

Gaisa spēkiem jauns radars

Kompānija «ThalesRaytheonSystems» (TRS) ir pabeigusi pēdējos izmēģinājumus un nodevusi Somijas Gaisa spēkiem mobilo radiolokācijas staciju (RLS) «Ground Master 403» (GM 403). Šī ir pirmā RLS, kas piegādāta saskaņā ar 2009. gada līgumu, kurš paredz pavisam 12 radaru piegādi par 171 miljonu eiro. Šī paša līguma ietvaros Igaunija saviem Aizsardzības spēkiem iegādājās divus TRS ražotos radarus GM 403 par 29 miljoniem eiro.

Kara flotē saruks gan tehnikas, gan personāla apjoms

Laika posmā līdz 2018. gadam no Itālijas Jūras spēku sastāva tiks izslēgti 30 kaujas kuģi un palīgkuģi — šādas perspektīvas atspoguļotas ikgadējā JS pārskatā, kas publicēts 25. janvārī. Paredzēta arī flotei piederošās infrastruktūras optimizācija un personālsastāva samazināšana.

Pārskatā ir paredzēts piecu turpmāko gadu laikā no JS ierindas izslēgt septiņus kaujas kuģus, to skaitā «Artigliere» tipa kuģus un «Maestrale» tipa fregates. Flote atteiksies arī no trim «Lerici» tipa traleriem, sešām «Minerva» tipa korvetēm, 12 mācību kuģiem, kā arī divām «Nazario Sauro» tipa zemūdenēm. Visu uzskaitīto kuģu daļēji aizvietošanai paredzēts JS sastāvu papildināt ar piecām «Bergamini» tipa daudzvērtīgu fregatēm FREMM, divām pilnveidotām jaunām zemūdenēm U-212A un vienu duāla lietojuma palīgkuģi. Līdz šim funkcijas hidrogrāfiskajā pētniecībā un zemūdeņu apgādē veica divi atsevišķi palīgkuģi.

Fregate FREMM.

Pārskatā iekļautas arī saistības līdz 2024. gadam JS personālsastāvu samazināt no pašreizējiem 34 000 līdz 27 000 cilvēku.

Saskaņā ar līgumu otro un trešo mobilo radaru Somija saņems nākamajos mēnešos, un šajā laikā tehnikai vēl veiks plānveida testēšanu.

«Ground Master 403» pieder pie GM 400 S — diapazona (2—4 GHz) vidējā darbības rādiusa (aptuveni 470 km) radiolokācijas stacijām. Šī radara stacionārā versija ir GM 406, un tai ir lielāks darbības rādiuss. Somijas Gaisa spēkos GM 403 nomainīs novecojušos radarus KEVA-2010, kurus somi ekspluatē kopš pērnā gadsimta septiņdesmito gadu vidus. Pašlaik Somijai ir 18 radiolokācijas stacijas KEVA-2010, un tās visas no ekspluatācijas plānots izslēgt 2015. gadā.

RLS GM 403.

Tanka «Altay» pirmais prototips.

Jaunā tanka sērijveida ražošana apsteigs grafiku

Turcijas kompānija «Otokar» turpina darbu pie jaunā tanka «Altay», turklāt neraksturīgi bruņojuma izstrādes jomai tanka nodošana lietotājam notiks gandrīz divus gadus pirms nolīgta termiņa. Līgums par tanka izstrādi tika parakstīts 2008. gadā, un šim mērķim piešķīra 500 miljonus dolāru. Viena tanka tirgus cena varētu būt 5,5 miljoni dolāru. Jaunais tanks nosaukts par godu turku ģenerālim Fahredinam Altajam, kurš komandēja armiju karā par Turcijas neatkarību 1919.—1923. gadā.

Lai arī bija plānots 2015. gads, jau 2013. gada sākumā «Otokar» Turcijas Bruņotajiem spēkiem bija uzbūvējis pirmos četrus tanka prototipus. Tuvākajos mēnešos notiks intensīvi tehnikas ekspluatācijas izmēģinājumi, lai varētu sākt «Altay»

sērijveida ražošanu. Jaunais tanks aizstās Turcijas BS apbruņojumā esošos vācu ražojuma tankus «Leopard 1A» un «Leopard 2A», kā arī amerikāņu ražotos M48 un M60.

Publiskajā telpā nav oficiālu datu par to, cik jauno tanku pasūtījuši Turcijas BS un ārvalstu klienti, taču eksperti lēš, ka sākumā tie varētu būt aptuveni 200, un līgumus par sērijveida ražošanu varētu sākt parakstīt 2017. gadā.

Tanks «Altay» kļūs par vienīgo pasaulē pilnībā no jauna uzbūvēto tanku 60 t kategorijā. Tam būs 1500 zirgspēju dzinējs, hidropneimātiskā piekare un maksimālais ātrums — 70 km/h.

Tanka arsenālā būs 120 mm kalibra gludstobra lielgabals, ar kuru var izšaut arī prettanku raķetes. Tankam būs arī distanču vadības ieroču modulis ar stabilizatoru un 12,7 mm kalibra ložmetējs. Apkalpē paredzēti četri cilvēki, kuri varēs maksimāli objektīvi vērtēt situāciju kaujas laukā, pateicoties 360° apskates leņķim horizontālajā plaknē.

Negaidīts aizsardzības budžeta samazinājums

Indijas valdība pieņēmusi lēmumu 2013. gadā par 1,8 miljardiem dolāru (12,5% no agrāk plānotā budžeta apjoma) samazināt finanšu līdzekļus, kas bija paredzēti jaunā bruņojuma iegādēm. Kā paskaidrojis aizsardzības ministrs A. K. Antonijs, asīgnējumu apcirpšana ir notikusi piespiedu kārtā, ņemot vērā negaidītu un strauju makroekonomisko rādītāju pasliktināšanos. Ministrs gan pauda pārliecību, ka finansējuma optimizēšana nepazeminās armijas kaujas spējas.

Savukārt militārās jomas eksperti, vērtējot straujo budžeta samazinājumu, secina, ka tas, visticamāk, novedīs pie vairāku jaunā apbruņojuma iegādes līgumu apturēšanas vai izpildes tempa palēnināšanās.

Haubice M-777 šaušanas brīdī.

Pirmie četri apdraudētie līgumi — 126 franču ražojuma iznīcinātāju «Rafale», 197 vieglo izlūkošanas helikopteru, sešu degvielas uzpildes gaisa tanku un 145 haubiču M-777 (155 mm kalibrs) iegāde. Šo četrus līgumus parakstīšana bija iecerēta līdz šī gada marta beigām, taču tas, visticamāk, nebūs iespējams, jo vienošanās paredz veikt obligāto 15% priekšapmaksu. Eksperti arī atzīst, ka militārā budžeta samazināšana negatīvi ietekmēs jau agrāk noslēgto līgumu izpildi, kas paredz iegādāties 22 ASV ražojuma triecienhelikopterus «AH-64D Apache», 15 transporta helikopterus «CH-47F Chinook», sešas militārās transporta lidmašīnas, vairākas zemūdenes un strēlnieku ieročus.

Aprakstītie finanšu ekonomijas pasākumi ir pretrunā ar nesen publikotajiem Indijas plāniem. Salīdzinot ar 2012. gadu, 2013. gada militāro budžetu bija plānots palielināt līdz 2,39123 triljoniem rūpiju (2,35% no prognozējamā iekšzemes kopprodukta). Kā vienu no iemesliem, kāpēc jāturpina palielināt militāro budžetu, amatpersonas neoficiālos komentāros toreiz minēja attiecību spriedzes pieaugumu ar Ķīnu un Pakistānu. Pēc optimizācijas Indijas BS budžets būs tikai 1,9% no IKP.

Eiropa nevar turpināt ekonomēt uz drošības rēķina

ASV pastāvīgais pārstāvis NATO Ivo Dālders paziņojis, ka NATO dalībvalstis nedrīkstētu skopoties un būtu jāpalielina aizsardzības jomas izdevumi. Pretējā gadījumā NATO rīcībā būs limitētas spējas veikt starptautiskās drošības pasākumus un alianšes robežas drošības garantēšanas uzdevumus. Atsaucoties uz NATO rekomendētajiem 2% no iekšzemes kopprodukta, I. Dālders norādīja, ka tas neesot nekāds maģiskais skaitlis, bet gan objektīva nepieciešamība investēt drošībā, lai ASV, Kanāda un Eiropas valstis turpinātu pildīt stabilitātes garanta lomu mūsdienu mainīgajā un neprognozējamajā pasaulē.

Agrāk tika ziņots, ka 2012. gadā NATO valstu kopējais militārais budžets ekonomiskās krīzes dēļ bija sarucis kopumā par 56 miljardiem dolāru. ASV iedala Pentagona finansēšanai 5% no IKP, kamēr citas NATO dalībvalstis pašlaik militārajam resoram atvēl mazāk par 2% no IKP, bet dažas valstis — pat mazāk par 1% no IKP. Vienīgais izņēmums ir Grieķija, kura 2012. gadā bija saglabājusi militāro budžetu nedaudz virs 2% no IKP.

Aicinājumu Eiropas valstīm palielināt bruņoto spēku finansējumu ir izteicis arī NATO ģenerālsekretārs Andersss Fogs Rasmusens, kas februāra sākumā uzstājās prestižajā Mīnhenes drošības konferencē. Ģenerālsekretārs aicināja 2014. gadā pēc nacionālo militāro kontingentu izvešanas no Afganistānas nesamazināt nacionālos militāros budžetus, jo citādi starp ASV un Eiropu turpinās palielināties plaša militāro izdevumu ziņa. «Drošību nevar nostumt malā un likt gaidīt, kamēr tiksīm galā ar globālo finanšu krīzi. Ja turpināsim ekonomēt, vājināsim mūsu drošību nākotnē. To mēs nevaram atļauties. Mēs jau piedzīvojam smagu mācību stundu, kad pēc aukstā kara beigām atslābinājāmies un rezultātā nespējam pienācīgi reaģēt uz krīzēm Balkānos.»

«AH-64D Apache».

Ziņas sagatavojusi kapteine Vizma Kalčeva.

Foto — <http://www.mod.gov.uk/en/baltics-most-modern-shooting-range-opens-in-voru-county>; <http://chainhomehigh.wordpress.com/2013/01/17/finland-groundmaster-400-radar-enters-service/>; <http://www.naval.com.br/blog/2012/06/09/fragata-carlo-bergamini-primeira-fremm-italiana/#axzz2KDkZOVQN>; <http://www.baybul.net/ilk-turk-tanki-altay-projesi/>; <http://weapons.technology.youngster.com/2009/04/500th-m777-howitzer-to-us-military.html>; <http://www.airliners.net/photo/Netherlands---Air/Boeing-AH-64D-Apache/1464142/L/>.

Mazgabarīta bezpilota lidaparāti — no zinātniskās fantastikas līdz realitātei

Pasaules ekonomiski attīstītākās valstis pirmo reizi pievērsās mikrolīmeņa bezpilota lidaparātu (BPL) izstrādei pērnā gadsimta deviņdesmito gadu vidū, un toreiz šī joma bija zinātniskās fantastikas līmenī. Pagājuši vien 20 gadi, un mikrolīmeņa BPL jau eksistē ne vien eksperimentālās versijās, bet piedalās reālā karadarbībā. Būtisks priekšnoteikums straujam progresam mikrolīmeņa BPL attīstībā bija pēdējo gadu starptautisko miera uzturēšanas misiju un lokālo konfliktu pieredze, kad labs informatīvais nodrošinājums bieži kļuva par uzvarai izšķirošo faktoru.

Pasaulē nav izveidota visām valstīm vienojuma BPL klasifikācija, ņemot vērā dažādu valstu atšķirīgo līdzdalības un progresu līmeni šādu aparātu izstrādē. Viena no tehniskajām klasifikācijām paredz dalīt BPL pēc to masas, autonomā lidojuma laika (ALL), pārvietošanās ātruma un/vai augstuma. Mikro (dažās valstīs eksistē apzīmējums — nano) BPL kategorijai masa ir līdz 10 kg, ALL — līdz 1 h, augstums — līdz 1 km. Mini BPL šie parametri ir: līdz 50 kg, vairākas stundas un 3—5 km. Midi BPL raksturlielumi ir: līdz 1000 kg, 10—12 h, 9—10 km. Smagie (stratēģiskie) BPL spēj veikt autonomu lidojumu vairāk nekā 24 h un līdz 20 km augstumā.

PD-100 PRS reālos kaujas apstākļos.

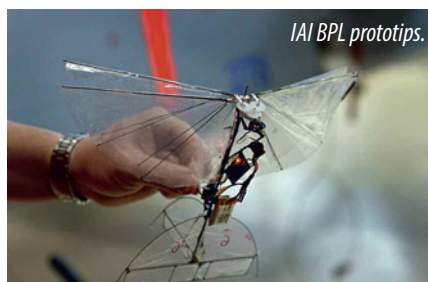
ASV ir absolūtās līderes dažādu līmeņu BPL izgudrošanā, izstrādē un ražošanā. Šobrīd pasaulē vispopulārākais mikrolīmeņa BPL ir amerikāņu kompānijas «AeroVironment» ražotais «RQ-11 Raven», kura sākotnējais nosaukums 1999. gadā bija «FQM-151». Šī BPL izstrādi pirms 15 gadiem pasūtīja Pentagona. Tagad to lieto ne vien ASV bruņoto spēku vienībās, bet daudzu citu valstu karavīri dažādās operācijās. Pašlaik «RQ-11 Raven» ir pielāgots ekspluatācijai Austrālijas, Čehijas,

Dānijas, Igaunijas, Irākas, Itālijas, Kenijas, Lībānas, Nīderlandes, Norvēģijas, Spānijas un Rumānijas bruņoto spēku vienībās. «RQ-11 Raven» masa ir 1,9 kg, ALL — 90 min, pārvietošanās ātrums — līdz 81 km/h, lidojuma augstums — līdz 152 m. Pirms neilga laika kompānija «AeroVironment» prezentēja arī kolibri konfigurācijas BPL «Nano Hummingbird», kas tapis pēc Pentagona pasūtījuma. Pagaidām šī izstrādne atrodas eksperimentālajā stadijā un nav zināms, kad un vai šie BPL nonāks kaujas vienībās.

PD-100 PRS kopā ar vadības bloku.

Ne tikai ASV tikušas līdz mini BPL lietošanai kaujas laukā. 2013. gada janvārī Lielbritānijas Aizsardzības ministrija oficiāli paziņoja, ka Karalisko bruņoto spēku vienības Afganistānā jau 2012. gada beigās sākušas lietot kompānijas «Prox Dynamics» un «Marlborough Communications Ltd» izstrādātos miniatūros (mikro/nano līmenis) BPL «Black Hornet Nano» (PD-100 PRS), kuri ir palaižami manuāli (līdzīgi kā amerikāņu «RQ-11 Raven»). Jaunais BPL sver tikai 16 g (kopā ar vadības bloku — mazāk nekā kilogramu), tā garums ir 10,14 cm, platums — 2,54 cm. BPL ar vienu bateriju spēj nolidot 800 m (maksimālais ātrums — 36 km/h) vai «karāties» gaisā līdz 30 min, veicot novērošanu. Aparāts ir apgādāts ar minikameru, kura nodrošina gan video, gan foto informācijas pārraidi. Ar šo lidaparātu karavīrs var ļoti īsā laikā novērtēt operatīvo situāciju aiz liela šķēršļa, ēkas stūra vai ārpus ierakumiem, laikus atklājot riskus un izvēloties vispareizāko rīcības scenāriju. Neskatoties uz mazajiem gabarītiem, PD-100 PRS darbība iespējama

IAI BPL prototips.

smagos klimatiskajos apstākļos. Pēc Lielbritānijas AM datiem, pašlaik ir pasūtīti 160 jaunie BPL kopumā par 20 miljoniem sterliņu mārciņu. Kompānija «Marlborough Communications Ltd» nodrošinās nepieciešamā aprīkojuma un rezerves daļu piegādi, kā arī organizēs apmācību un remontu.

Ievēribas cienīgs fakts mikro (nano) BPL izgudrojumu jomā ir kompānijas «Israel Aerospace Industries» (IAI) panāktais progress divu spāres konfigurācijas lidaparātu izstrādē. Zinātnieku darbības lozungš šajā virzienā ir: «Ja to spēj daba, mēs varam mēģināt to atdarināt.» Viens no jaunajiem lidaparātiem sver astoņus, bet otrs — 13 g, un tie spēj lidināties gaisā 20 min. Aparātu darbību nodrošina kompakta litija polimēru baterija, kura sver tikai 2 g. Katram aparātam uzmontēta videokamera, kas sver 0,1 g. Izlūkošanas «spāres» lidojumu nodrošina kompakts elektromotors, kurš strādā ar 7000 apgriezienu minūtē. Jaunie BPL reaģē uz operatora dotajām komandām, pateicoties lidojuma vadības sistēmai, kas sver 3 g. «Spāru» spārni izgatavoti ar rokām no caurspīdīga karbona. Kā potenciālu lietošanas jomu jaunajām izstrādēm «Israel Aerospace Industries» pārstāvji min ķīlnieku sagrābšanas krīzes. Miniaturie lidaparāti, kuriem ir ne tikai kameras, bet arī audiomikrofoni, palīdzēs slepeni novērot situāciju ķīlnieku atrašanās rajonā. Patlaban jaunajiem BPL ir četri spārni — kā spārēm, bet IAI zinātnieku tuvākais mērķis ir izgatavot lidaparātu ar diviem spārniem. Šim nolūkam nāksies būtiski koriģēt spārnu kustības amplitūdu.

Vērtējot gūto pieredzi mūsdienu militārajos konfliktos un starptautiskajās operācijās, mini (nano) izmēru robotu attīstības un izplatīšanās tempi bruņoto spēku interesēs nemazināsies arī nākotnē. Visdažādāko izmēru BPL var veikt ļoti plašu uzdevumu spektru dažādās vidēs: izlūkošanu (video, radio, radiācijas, ķīmisko, bioloģisko), mīnu lauku meklēšanu, uguns vadību un mērķnorādi, pretgaisa aizsardzības līdzekļu nomākšanu, bombardēšanas rezultātu novērtēšanu, meteoroloģiskās informācijas vākšanu utt. Līdz ar tehnoloģiju attīstību arvien plašākas funkcijas būs iespējams uzticēt maza izmēra autonomiem vai pusautonomiem robotiem gan gaisā, gan uz sauszemes, gan jūrā.

Pēc ārvalstu materiāliem sagatavojusi
kapteine Vizma Kalčeva.

Foto —

http://www.militaryparitet.com/teletype/data/ic_teletype/10001/
<http://www.tu.no/industri/2013/02/07/se-norsk-uav-f-strid;>
<http://www.tu.no/industri/2012/05/03/flygende-spion-veier-16-gram;>
http://www.chinadaily.com.cn/photo/2012-12/25/content_16054144_6.htm

 Tēvijas Sargs

 Tēvijas Sargs

Apklususi sirds, kas piederēja Latvijai

Jānis Radziņš

(19. 10. 1913. — 03. 12. 2012.)

Dzimis Rīgas apriņķa Ķeču pagastā. 1935. gadā iesaukts obligātajā karadienestā Latvijas armijā. Dienējis 1. jātnieku pulkā Daugavpilī. Beidzis instruktoru un virsnieku vietnieku kursus; palicis virsdienestā.

1938. gadā iestājies Latvijas Karaskolā; to absolvējis pēdējā — 14. — izlaidumā 1940. gada 27. jūlijā; pavēli par virsnieka pakāpes piešķiršanu parakstījis Valsts prezidents Augusts Kirhenšteins, bet zobenī šā izlaiduma virsniekiem vairs netika pasniegti.

J. Radziņš norīkots dienēt Krasta artilērijas pulkā Bolderājā par 1. bruņotā vilciena baterijas komandieri. Pēc sarkanarmijas ienākšanas pulks izformēts. Leitnants Radziņš iecelts par 2. divizionā saimniecības komandas priekšnieku. Divizons pārvietots uz Ventspili. Sākoties vācu armijas uzbrukumam, tas atgājis uz Rīgu. Radziņš iecelts par 1. bruņotā vilciena baterijas komandieri; paaugstināts par virsleitnantu. Sarkanarmijai atkāpjoties uz Ļeņingradu (Sanktpēterburga), J. Radziņš pateicis saviem karavīriem, ka uz Krieviju nebrauks, un palicis degošajā lekšrīgā (Vecrīgā).

Pēc vācu armijas ienākšanas J. Radziņš ieradies Latviešu biedrības namā «Māmūļā». Kā daudzi Latvijas armijas virsnieki vēlējies iestāties savas zemes aizstāvju rindās, bet nav varējis saprasties ar vācu armijas pavēlniecību. Aizbraucis uz laukiem, strādājis sava tēva saimniecībā.

1941. gadā iestājies Latvijas Universitātes Tautsaimniecības fakultātē.

1944. gadā iesaukts Latviešu leģionā, iedalīts 1. robežapsardzības pulkā par rotas komandieri. Pēc ļoti īsām apmācībām pulks pārvietots uz Abreni, lai tūlīt to sūtītu tālāk uz fronti. Karavīri šo pavēli uztvēruši kā krāpšanu un sākuši dezertēt. Pulks izformēts. J. Radziņš palicis smagās zenītartilērijas baterijā Ostrovas rajonā, ar kaujām atkāpušies cauri Latvijai līdz Rīgai. 1944. gadā, naktī no 12. uz 13. oktobri, ar savu bruņuvilcienu kā pēdējie pārbraukuši Daugavas tiltam; nākamajā dienā nonākuši Kurzemes cietoksnī pie Džūkstes.

J. Radziņš piedalījies visās piecās Kurzemes cietokšņa lielkaujās. 1945. gada februārī sūtīts uz kursiem Vācijā, bet ceļš uz norīkojuma vietu jau bijis sabombardēts; vēlāk paziņots, ka kursi atcelti un J. Radziņam jāatgriežas savā vienībā Kurzemē. Taču arī uz turieni ceļš jau bijis slēgts.

Kara drūzmā un steigā Jānis, vēl Latvijā būdams, nodibinājis ģimeni, un dzīvesbiedre Ērika jau laikus izceļojusi uz Vāciju. Libekā abi satikušies, nokļuvuši angļu karaspēka pārvaldītā zonā. Jānis ievietots karagūstekņu nometnē, no tās ātri izdevies izkļūt, un abi devušies uz bēgļu nometni.

1948. gada otrajā pusē sākusies bēgļu izceļošana no Vācijas. 1949. gada Jāņos Radziņi devušies ceļā uz Austrāliju, kas piekritusi uzņemt bijušos leģionārus. Līgumā paredzēto laiku abi nostrādājuši Dienvidaustrālijas dzelzceļā. Izaudzināti un izskoloti dēls un meita.

Jānis Radziņš rosīgi piedalījies Austrālijas latviešu organizāciju darbā. Piedalījies Latvijas Kara skolu beigušo virsnieku apvienības dibināšanā Adelaidē un darbojies šajā kopā.

1993. gadā iestājies atjaunotajā Latviešu virsnieku apvienībā Latvijā, bieži viesojies Dzimtenē, aktīvi piedalījies apvienības darbā. Jānis sāpīgi pārdzīvojis tēvzemes saimnieciskās dzīves lēno atkopšanas no okupācijas gadu brūcēm un netikumiem.

Radziņu ģimene pārdzīvojusi smagu zaudējumu — vēl nesasniedzis 30 gadu vecumu, satiksmes avārijā gājis bojā dēls Jānis.

Pēdējos gados sirmāis virsnieks uz Latviju atbraukt vairs nespēja. Savus vecākus aprūpē meita Ilze, ar kuras starpniecību tiek uzturēti regulāri sakari ar Latviešu virsnieku apvienību.

Kā atzinību savam karavīra mūžam atv. virsleitnants Jānis Radziņš saņēmis aizsardzības ministra apbalvojumus — goda zīmi «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā» (1999.) un Atzinības goda zīmi (2004.), kā arī NBS komandiera apbalvojumu «Par nopelniem» (2002.).

Jānim ir arī apbalvojumi par drošsirdību kaujās, aizstāvēt dzimteni pret okupantiem, bet ar tiem viņš nekad nav lepojis — neesot to dēļ cīnījies.

Dienā, kad Latviešu virsnieku apvienība Rīgā atzīmēja 90 gadu jubileju, tālajā Adelaidē parstāja pūkstēt sirmā virsnieka sirds, kurai visos mūža likločos svēta bijusi Latvija.

*Dzija ciena un līdzjutība tuviniekiem —
Latviešu virsnieku apvienība*

DAILES TEĀTRIS

2013. GADA MARTS

Lielā zāle

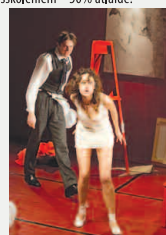
- 1. P. 19.00 FINITA LA COMEDIA!
- 2. S. 18.00 VĀRNU IELAS REPUBLIKA
- 3. Sv. 13.00, 18.00 PRIMADONNAS
- 4. P.
- 5. O. 19.00 OŅEGINS /3.ab./
- 6. T.
- 7. C.
- 8. P.
- 9. S.
- 10. Sv. 15.00 FINITA LA COMEDIA!
Studentiem, vidusskolēniem, pensionāriem - 50% atlaide!
- 11. P.
- 12. O. 19.00 ROMEO UN DŽULJETA
- 13. T. 19.00 VAU!!!
- 14. C. 19.00 VAU!!!
- 15. P. 19.00 MARIJA STJUARTE **Pēdējo reizi!**
- 16. S.
- 17. Sv. 18.00 OŅEGINS
- 18. P.
- 19. O. 19.00 OŅEGINS /4.ab./
- 20. T. 19.00 OŅEGINS /5.ab./
- 21. C. 19.00 OŅEGINS /6.ab./
- 22. P. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI
- 23. S. 18.00 MARLĒNA
- 24. Sv. 15.00 MARLĒNA
- 25. P.
- 26. O.
- 27. T. 19.00 ĻAUJIET IZŠAUT!
- 28. C. 19.00 AMADEJS
- 29. P.
- 30. S.
- 31. Sv. 18.00 FINITA LA COMEDIA!

Mazā zāle

- 1. P.
- 2. S.
- 3. Sv. 18.00 NOSLĒPUMAINĀ ZVAIGZNE
- 4. P.
- 5. O. 19.00 SALOME Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 6. T.
- 7. C. 19.00 TAS ĪSTĀIS, TĀ ĪSTĀ
- 8. P.
- 9. S. 13.00, 18.00 SŪNU CIEMA ZĒNI
- 10. Sv. 15.00 ARĪ SĪVIETES ZAUDĒJA KARĀ
- 11. P.
- 12. O.
- 13. T. 19.00 OŅĒĻI AMERIKĀ
- 14. C. 19.00 OŅĒĻI AMERIKĀ
- 15. P. Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 16. S. 18.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS
- 17. Sv. 13.00 SŪNU CIEMA ZĒNI
- 18. P.
- 19. O.
- 20. T.
- 21. C. 19.00 SALOME Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 22. P.
- 23. S. 13.00 SŪNU CIEMA ZĒNI
- 24. Sv. 15.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU - 2012
- 25. P.
- 26. O. 19.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS
- 27. T. 19.00 MĒDEJA. TEĀTRIS Studentiem, vidusskolēniem, pensionāriem - 50% atlaide!
- 28. C.
- 29. P.
- 30. S.
- 31. Sv. 18.00 ARĪ SĪVIETES ZAUDĒJA KARĀ

Kamerzāle

- 1. P.
- 2. S. 18.00 ĀBELS UN OLGA Studentiem, vidusskolēniem, pensionāriem - 50% atlaide!
- 3. Sv. 18.00 AMOUR FOU **Pēdējo reizi!** Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 4. P.
- 5. O. 19.00 MĪLAIS MELIS
- 6. T. **Pēdējo reizi!**
- 7. C. 19.00 MANA LĒDIJA NIKOTĪNA
- 8. P.
- 9. S. 18.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA
- 10. Sv.
- 11. P.
- 12. O. 19.00 MĪLAIS MELIS
- 13. T.
- 14. C. 19.00 TRILLERIS Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 15. P. 19.00 AJA PĒC JAUNSUDRABĪNA Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!
- 16. S. 18.00 ES PAR RĒZIJU
- 17. Sv. 13.00 MĪLAIS MELIS, 18.00 VIENROCIS NO SPOKĀNAS ISIC kartes īpašniekiem - 50% atlaide!
- 18. P.
- 19. O. 19.00 ES - FRĪDA KALO
- 20. T. 19.00 ES - FRĪDA KALO
- 21. C. 19.00 VIENROCIS NO SPOKĀNAS ISIC kartes īpašniekiem - 50% atlaide!
- 22. P. 19.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA
- 23. S. 18.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
- 24. Sv. 15.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
- 25. P. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
- 26. O. 19.00 12. DIENA Studentiem, vidusskolēniem, pensionāriem - 50% atlaide!
- 27. T. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
- 28. C. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
- 29. P.
- 30. S.
- 31. Sv. 18.00 ES PAR RĒZIJU

NEPRĀTĪGĀ ZELDA

Studentiem, vidusskolēniem - 50% atlaide!

ISIC kartes īpašniekiem - 50% atlaide!

ISIC kartes īpašniekiem - 50% atlaide!

OŅEGINS

* Repertuārā iespējamas izmaiņas!

Kase: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00, informācija: 67294444, www.dailesteatris.lv, www.bilesuparadize.lv

N r . 2 | T Ē V I J A S S A R G S | F E B R U Ā R I S | 2 0 1 3

ISSN 14075040

9 771407 504002 02

Februāris, 2 (162) 2013 • Cena Ls 0,60